

การศึกษาปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
A STUDY OF THE PROBLEMS AND NEEDS ON PARTICIPATION
IN EDUCATIONAL MANAGEMENT OF BASIC EDUCATIONAL
SCHOOL COMMITTEES IN STUK DISTRICT, BURIRAM PROVINCE

วิทยานิพนธ์
ของ
ทองม้วน ศรีเจริญ

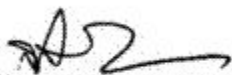
เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2552

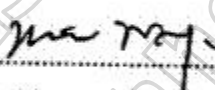
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ
นายทองม้วน ศรีเจริญ เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

.....ประธานกรรมการควบคุม
(ดร. สาทิต พลเจริญ)

.....กรรมการควบคุม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิยาภรณ์ สิริพานumas)

.....กรรมการควบคุม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรพิมล พงศ์สุวรรณ)

.....กรรมการสอบ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ น.ส.พ. คำรง กิตติชัยศรี)

.....กรรมการสอบ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบ ละอองทอง)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

วันที่ เดือน..... พ.ศ. 2552

ชื่อเรื่อง	การศึกษาปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์		
ผู้วิจัย	ทองม้วน ศรีเจริญ		
กรรมการที่ปรึกษา	ดร.สาธิต ผลเจริญ		ประธานกรรมการ
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ		กรรมการ
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรพิมล พงศ์สุวรรณ		กรรมการ
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขา	การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ตามขอบข่ายภารกิจ การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านบริหารทั่วไป

กลุ่มตัวอย่าง คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 258 คน ได้มาจากการสุ่มจากประชากรทั้งหมด 768 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสัดส่วนของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) แล้วทำการสุ่มโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบสำรวจรายการ (Check List) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open Form) ซึ่งแบบสอบถามได้นำไปทดลองใช้ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.962 สถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) และเมื่อพบความแตกต่างเป็นรายด้านและโดยรวม จึงทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe Method) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า

1.1 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ด้านวิชาการ รองลงมาคือด้านด้านบริหารทั่วไป ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ ตามลำดับ

1.2 ความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่
มีความต้องการมากที่สุด ได้แก่ ด้านบุคลากร รองลงมาคือด้านวิชาการ ด้านบริหารทั่วไป และด้าน
งบประมาณ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการ
จัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า

2.1 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน
อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาต่างระดับกัน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ส่วนราย
ด้าน พบว่า ด้านบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความต้องการ พบว่า
โดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.2 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้น
พื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ส่วน รายด้าน
พบว่า ด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความต้องการ พบว่า
โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายด้าน พบว่า ด้านวิชาการ แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้น
พื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน โดยรวม และรายด้าน ไม่
แตกต่างกัน ส่วนความต้องการ พบว่า โดยรวมทุกด้าน และรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก
จังหวัดบุรีรัมย์ เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในแต่ละด้านมาก
ที่สุดดังนี้ ด้านปัญหา ได้แก่ โรงเรียนยังไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมวางแผน
พัฒนางานวิชาการเท่าที่ควร ด้านความต้องการ ได้แก่ โรงเรียนควรจัดกิจกรรมให้คณะครู ผู้ปกครอง
นักเรียน และนักเรียนได้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน เพื่อจะได้ทราบถึง
ปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนแนวทางในการพัฒนาการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

TITLE A Study of the Problems and Needs on Participation in Educational Management of Basic Education School Committees in Stuk District, Buriram Province

AUTHOR Tongmuan Sricharoen

ADVISORS Dr. Satit Pholcharoen Thesis Advisor
Assistant Professor Dr. Piyaporn Siripanumas Co-advisor
Assistant Professor Dr. Pornpimon Phogsuwan Co-advisor

DEGREE Master of Education **MAJOR** Educational Administration

SCHOOL Buriram Rajabhat University **YEAR** 2008

ABSTRACT

The purposes of this study were : 1) to investigate the problems and needs on the participation in educational management of basic education school committees in Stuk district, Buriram province, and : 2) to compare the opinions of the problems and needs on participation of basic education school committees based on the 4 aspects of educational management in schools: academic, budget, personnel and general administration.

The samples included 258 basic education school committees who were recruited from 768 people. The samples were selected through the Table of Krejcie and Morgan and simple random sampling, respectively . The research instrument was a 3 – part questionnaire, including checklist, rating scale and open form with its reliability of 0.962. The statistics used to analyze the collected data were percentage, mean, and standard deviation. The hypotheses were tested by independent samples t-test and one- way analysis of variance. If the significant differences were found, the Scheffe' method was used with the level of statistical significant difference set at .05.

The results were as follows:

1. The results of the problems and needs on participation in educational management of basic education school committees in Stuk district, Buriram province:

1.1 The problems on the participation of basic education school committees in Stuk district, Buriram province as a whole was at moderate level. The problems ranked from the most to the least were academic, followed by general administration, personnel and budget, respectively.

1.2 The needs on participation of basic education school committees in Stuk district, Buriram province as a whole was at high level. The needs ranked from the most to the least were personnel, followed by academic, general administration and budget, respectively.

2. The results of comparison about the problems and needs on participation in educational management of basic education school committee in Stuk district, Buriram province:

2.1 The problems on participation in educational management of basic education school committees in different educational management levels in Stuk district, Buriram province as a whole was not different. When considering in each aspect, it was found that there was a statistical significant difference at .05 in the aspect of personnel. In contrast, there were not different both as a whole and in each aspect in terms of the needs.

2.2 The problems on participation of in educational management of basic education school committees in different educational levels in Stuk district, Buriram province as a whole was not different. When considering in each aspect, it was found that there was a statistical significant difference at .05 level in the aspect of academic. In contrast, the needs on participation as a whole was a statistical significant difference at .05 level. When considering in each aspect, it was found that there was a statistical significant difference at .01 level in the aspect of academic.

2.3 The problems and needs on participation in educational management of basic education school committees in different positions in Stuk district, Buriram province both as a whole and each aspect were not different.

3. The additional opinions and suggestions of basic education school committees in Stuk district, Buriram province were that the highest problem is the schools do not have a chance to plan and develop the academic administration. In terms of the needs, the schools should provide activities for teachers, parents and students to meet and exchange their opinions together to find out the problems and the ways to develop the education effectively.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ประสบความสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์และได้รับ คำปรึกษาแนะนำเป็นอย่างดีจากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ดร. สาธิต ผลเจริญ ประธาน คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ และผู้ช่วย ศาสตราจารย์ ดร. พรพิมล พงศ์สุวรรณ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ น.สพ. ดำรง กิตติชัยศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบ ละอองทอง กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และคณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐานในอำเภอเมืองบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ที่ให้ ความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ

ขอขอบคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 และคณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐานในอำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ที่อนุเคราะห์ และ อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

ขอขอบคุณนายสมศักดิ์ ศรีรักษา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 นายสง่า จันทวีเศษ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 และนายทำนอง วรรณโคตร ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ที่ กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือสำหรับใช้ในการวิจัย และช่วยเหลือแนะนำเกี่ยวกับ การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ จนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณ นางสำเนียง ศรีเจริญ ครู คศ. 2 วิทยฐานะชำนาญการ โรงเรียนบ้านทุ่งวัง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ที่ช่วยพิมพ์ ตรวจสอบ แก้ไข และให้กำลังใจตลอดมา จน วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ประโยชน์และคุณค่าอันเกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่วงการศึกษและ ยกคุณงามความดีนี้แก่ บิดา - มารดา บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้อบรม สั่งสอน ให้ความรู้ จนทำให้ผู้วิจัยมีโอกาสได้ศึกษาและมีความก้าวหน้าในวิชาชีพจนถึงปัจจุบัน

ทองม้วน ศรีเจริญ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
หลักการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	7
การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน	12
บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	21
ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
งานวิจัยในประเทศ	23
งานวิจัยต่างประเทศ	28
3 วิธีดำเนินการวิจัย	30
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	31
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
การวิเคราะห์ข้อมูล	33
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	34

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูล	37
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	65
ความมุ่งหมายของการวิจัย	65
วิธีดำเนินการวิจัย	65
สรุปผลการวิจัย	66
อภิปรายผล	68
ข้อเสนอแนะ	72
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้	72
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป	72
บรรณานุกรม	74
ภาคผนวก	79
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ	80
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	84
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	86
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	94
ประวัติย่อของผู้วิจัย	96

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงบทบาทหน้าที่และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	18
2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ...	31
3 แสดงจำนวนและคำร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนมา จำแนกตาม สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	38
4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการจัดการศึกษา วุฒิมัธยมศึกษา และสถานภาพตำแหน่ง	39
5 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านวิชาการ.....	40
6 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านงบประมาณ.....	42
7 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านบุคลากร.....	43
8 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านบริหารทั่วไป	44
9 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	46
10 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ การมี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านวิชาการ	47
11 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ การมี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านงบประมาณ	49
12 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ การมี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านบุคลากร ด้านบุคลากร	50
13 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ การมี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านบริหารทั่วไป	51

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
14 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	53
15 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามระดับการจัดการศึกษา	54
16 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามระดับการจัดการศึกษา เป็นรายคู่	55
17 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามระดับการจัดการศึกษา	56
18 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามวุฒิการศึกษา	57
19 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามวุฒิการศึกษา เป็นรายคู่	58
20 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามวุฒิการศึกษา	59
21 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามวุฒิการศึกษา เป็นรายคู่	60
22 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง	61
23 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง	62
24 ร้อยละความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	63

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 การรวมพลังของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์กรในการปฏิบัติภารกิจให้บรรลุเป้าหมาย	8
2 แสดงระดับของความผูกพันต่อองค์กร	9

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมโลกยุคปัจจุบันเป็นสังคมที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และมีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศจะต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ปัจจัยสำคัญที่จะสามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ เพราะคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์นั้นถือว่าเป็นหัวใจสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศชาติ ซึ่งในการพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพการศึกษาถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการส่งเสริมคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้น โรงเรียนถือว่าเป็นสถาบันที่ผู้ปกครองนักเรียนตั้งความหวังไว้เป็นอย่างสูง เพื่อเป็นที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ อบรมบ่มนิสัยลูกหลานให้มีความรู้คู่คุณธรรม เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรต่าง ๆ ไว้ในหลายมาตรา เช่น มาตรา 29 กล่าวไว้ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาบัน ประกอบการและสถาบันองค์กรอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสารและ รู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และ ความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลงประสบการณ์การพัฒนาระหว่าง ชุมชน และมาตรา 40 กล่าวไว้ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2542, 12-16) ซึ่งการส่งเสริม สนับสนุน การมี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของภาคประชาชนนั้น มีรากฐานความเชื่อในคุณค่าและศักยภาพของ คนในท้องถิ่น การมีส่วนร่วมจึงเป็นการให้ทุก ๆ ฝ่ายได้เข้ามาเกี่ยวข้อง มีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมใน การดำเนินงานในลักษณะของกิจกรรม และดำเนินชีวิตในชุมชนอย่างมีศักดิ์ศรีและเท่าเทียมกัน ใน ด้านสิทธิ อำนาจ หน้าที่ ตามแนวทางแห่งประชาธิปไตย อันเป็นความสัมพันธ์ตามแนวราบ

ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ของทุก ๆ ฝ่ายในชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วม ในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ตลอดจนร่วมดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อที่จะทำให้ทุกคนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ด้วยกระบวนการทางสังคมของสมาชิกในชุมชนนั้น ๆ (อุดมสิทธิ์ จิตรวิจารณ์, 2545, 33)

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ถือว่าเป็นตัวแทนของประชาชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเขตชุมชน ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชน บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการกำกับ ส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา อันเนื่องมาจากเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ต้องการให้ประชาชนซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างแท้จริง ในลักษณะเป็นเจ้าของหรือหุ้นส่วนของสถานศึกษา บทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งต้องทำหน้าที่แทนชุมชนและผู้ปกครองนักเรียนทุกคน จึงต้องคำนึงถึงการจัดการศึกษาที่จะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ซึ่งเป็นลูกหลานของชุมชน ขณะเดียวกันก็จะต้องทำงานร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยตระหนักถึงความเป็น "เจ้าของร่วมกัน" อาศัยกระบวนการทำงานที่เน้นการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมและความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนของการจัดการศึกษา พร้อมกับยึดถือหลักการของการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ด้วยการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้ตระหนักในสิทธิหน้าที่สำนึกในความรับผิดชอบร่วมกัน และคำนึงถึงความคุ้มค่าในการลงทุนด้านในการจัดการศึกษา

จากสภาพความจำเป็นและความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาข้างต้น ถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งที่จะทำให้การพัฒนาคุณภาพของคนไทยเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ และได้คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในส่วนภูมิภาค ที่ทำการบริหารจัดการศึกษามุ่งความขาดแคลนด้านทรัพยากรการบริหาร ไม่ว่าจะเป็นจำนวนคน เงิน วัสดุและการจัดการ จึงมีความจำเป็นที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากชุมชนและองค์กรต่าง ๆ ในพื้นที่ ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานถือว่าเป็นองค์กรคณะบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการประสานสัมพันธ์เพื่อขอความร่วมมือจากทุก ๆ ฝ่ายในการเข้ามามีร่วมจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมให้มีคุณภาพสูงที่สุดนั้น ผู้บริหารโรงเรียนถือว่าเป็นผู้ที่เปิดโอกาสให้ทุก ๆ ฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพราะการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้น เป็นการสร้างความรู้สึกความเป็นเจ้าของ และส่งผลให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานนั้นด้วย ส่วนระดับของการมีส่วนร่วมจะมากหรือน้อยเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของผู้ร่วมงานและระดับความสำคัญของงาน ประกอบกับเวลา สถานการณ์ และพฤติกรรมการทำงานของผู้ร่วมงานด้วย ดังนั้น ความสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาโดยการมี

ส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของแต่ละสถานศึกษานั้น จึงขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความพร้อมใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นั้นเอง ด้วยเหตุผลสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน มีหน้าที่โดยตรงในด้านการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด จึงมีความสนใจในการที่จะศึกษาถึงปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญสำหรับนำไปประกอบการวางแผนในการที่จะส่งเสริม สนับสนุนความร่วมมืออันดี ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามระดับการจัดการศึกษา วุฒิการศึกษา และ สถานภาพตำแหน่ง

สมมติฐานการวิจัย

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนที่จัดการศึกษาต่างระดับกัน มีวุฒิการศึกษาต่างกัน และมีสถานภาพตำแหน่งที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริม สนับสนุนและวางแผนประสานความร่วมมืออันดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน ดังนี้ (ธีระ รุญเจริญ, 2544, 65-66)

1. ด้านวิชาการ
2. ด้านงบประมาณ
3. ด้านบุคลากร
4. ด้านบริหารทั่วไป

ขอบเขตพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการวิจัยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ในเขตพื้นที่อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 จำนวนทั้งสิ้น 768 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตาม ตารางสัดส่วนของ เครจซี่และมอร์แกน (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2541, 113) ได้ขนาดกลุ่ม ตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 258 คน แล้วทำการสุ่มโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2541, 116-118)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ มี 3 ตัวแปร ได้แก่

1.1 ระดับการจัดการศึกษา

1.1.1 ชั้น ป. 1 - 6

1.1.2 ชั้น ป. 1 - ม. 3

1.1.3 ชั้น ม. 1 - 6

1.2 วุฒิการศึกษา

1.2.1 ระดับประถมศึกษา

1.2.2 ระดับมัธยมศึกษา

1.2.3 สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา

1.3 สถานภาพตำแหน่ง

1.3.1 ผู้บริหารโรงเรียน

1.3.2 ผู้แทนครู

1.3.3 ผู้แทนชุมชน

2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และ ด้านการบริหารทั่วไป

นียมศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหา หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

2. ความต้องการ หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

3. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หมายถึง การเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน ตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

3.1 ด้านวิชาการ ให้ความเห็น เสนอแนะ ส่งเสริม สนับสนุน และรับทราบเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน การจัดระบบและการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

3.2 ด้านงบประมาณ ให้ความเห็นและขอเสนอแนะ เกี่ยวกับการการจัดตั้งและการใช้จ่ายงบประมาณ การออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงิน การจัดหารายได้จากสินทรัพย์ของสถานศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด

3.3 ด้านบุคลากร ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.4 ด้านบริหารทั่วไป ให้ความเห็น เสนอแนะ ให้คำปรึกษาในการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษา ส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชน สร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ ในชุมชนและท้องถิ่น ปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการศึกษาและกิจการของสถานศึกษา ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ปกครอง ดูแล บำรุง รักษา ใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง นโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น รายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อสถานศึกษาไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง นโยบายและแผนที่กำหนด ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษา ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นคณะองค์บุคคลที่สถานศึกษาได้สรรหาขึ้นมาเพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุ และหรือองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหาร

สถานศึกษาทำหน้าที่กรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมี วาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี

5. ระดับการจัดการศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ที่จัดการศึกษา แยกเป็น 3 ลักษณะ คือ ระดับชั้น ป. 1 - 6 ระดับชั้น ป. 1 - ม. 3 และระดับชั้น ม. 1 - 6

6. วุฒิการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

6.1 ระดับประถมศึกษา หมายถึง ผู้ที่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 7

6.2 ระดับมัธยมศึกษา หมายถึง ผู้ที่จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หรือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

6.3 สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา หมายถึง ผู้ที่จบการศึกษาดังแต่ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงขึ้นไป

7. สถานภาพตำแหน่ง หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจาก ผู้แทนจากกลุ่มต่าง ๆ 3 กลุ่ม ได้แก่

7.1 ผู้บริหารโรงเรียน

7.2 ผู้แทนครู

7.3 ผู้แทนจากชุมชน ซึ่งประกอบไปด้วยผู้แทนผู้ประกอบการ ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุ และหรือ องค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ และผู้ทรงคุณวุฒิ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษา ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ในครั้งนี้ เพื่อให้ได้แนวคิดในการวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและผลงานการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. หลักการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน
3. บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ความหมายของการมีส่วนร่วม

ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม (Participation) ไว้หลายท่าน

ดังนี้

ไวท์ (White, 1982, 18) ได้ให้คำจำกัดความของการมีส่วนร่วม ว่า การมีส่วนร่วมประกอบด้วย 3 มิติด้วยกัน ได้แก่ มิติที่หนึ่ง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าควรทำอะไร มิติที่สอง การมีส่วนร่วมในการเสียสละ พัฒนา การลงมือปฏิบัติการตามที่ได้ตัดสินใจ และมิติที่สาม การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน แต่เมื่อกกล่าวถึงการมีส่วนร่วมเรามักจะหมายถึงการเข้าไปมีส่วนแบ่งในกิจกรรมร่วมกับภารกิจ หรือมีความรับผิดชอบร่วมกับคนอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจหรือการแสดงความคิดเห็นก็ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมแล้ว เพราะโดยปกติเมื่อบุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องไม่ว่าทางใดทางหนึ่ง โดยตรงหรือโดยอ้อม ก็ย่อมจะมีพันธะหรือความผูกพันบางประการ แม้เพียงแคความสนใจในเรื่องนั้น ก็ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วม จึงกล่าวได้ว่า ความหมายของการมีส่วนร่วมกินความกว้างขวางมาก และเป็นการมีส่วนร่วมได้ในหลายรูปแบบ หลายวิธี

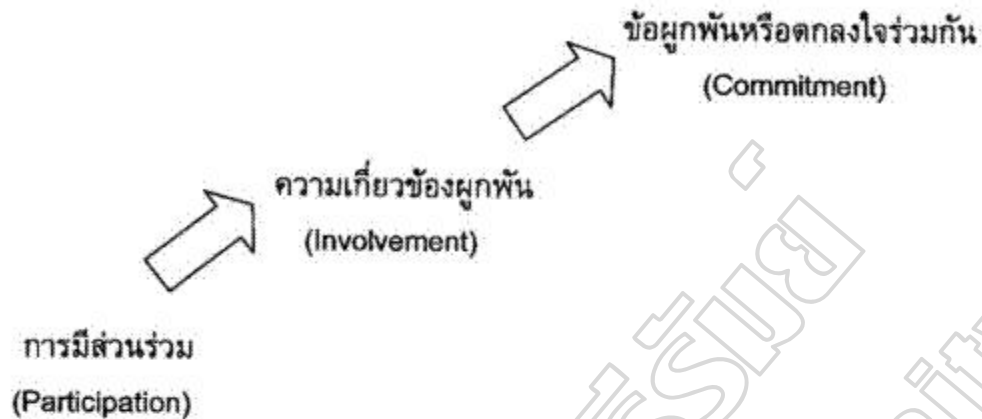
เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2537, 182-183) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าเป็นที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือ สนับสนุนทำประโยชน์ในเรื่องต่าง ๆ หรือใน

กิจกรรมต่าง ๆ อาจเป็นการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ หรือกระบวนการบริหาร ดังนั้น ประสิทธิภาพขององค์กรจึงขึ้นอยู่กับความร่วมมือของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์กรนั้น ในการปฏิบัติภารกิจให้บรรลุตามเป้าหมาย วิธีหนึ่งในการรวมพลังความคิด สติปัญญา ก็คือการให้มีส่วนร่วม การให้บุคคลมีส่วนร่วมในองค์กรนั้น บุคคลจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการหรือปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ เป็นผลให้บุคคลนั้นมีความผูกพัน (Commitment) ต่อกิจกรรมหรือองค์กรในที่สุด ซึ่งแสดงไว้ดังภาพประกอบ 1 (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2537, 183)

ภาพประกอบ 1 การรวมพลังของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์กรในการปฏิบัติภารกิจให้บรรลุเป้าหมาย

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2538, 237) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า หมายถึง รูปแบบของความเกี่ยวข้องผูกพันร่วมกัน (Involvement) ของสมาชิกในการประชุมหรือเพื่อตัดสินใจและควบคุมการทำงานร่วมกัน ซึ่งแสดงถึงระดับของความผูกพันให้เห็นชัดเจน ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แสดงระดับของความผูกพันต่อองค์กร

อัจฉรา ฉายวิวัฒน์ (2545, 11) ได้กล่าวถึงความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่าเป็นการเปิดโอกาสให้กลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ซึ่งอาจเป็นในลักษณะที่มีรูปแบบต่าง ๆ กัน เช่น ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับรู้ เป็นต้น

จากความหมายของการการมีส่วนร่วมพอสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่กลุ่มบุคคลกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์ในแนวทางเดียวกัน มีความเกี่ยวข้อง มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ส่งผลต่อความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรนั้น ๆ

ลักษณะการมีส่วนร่วม

ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้หลายลักษณะ ซึ่งขึ้นอยู่กับความสนใจในการศึกษาแต่ละด้าน ดังนี้

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2534, 12) กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมว่า หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนที่สำคัญยิ่ง คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างจริงจังและจริงใจ ทั้งนี้ด้วยการเปิดโอกาสให้มีการศึกษา (Education) การร่วมพิจารณา (Consensus) และการตกลงใจร่วมกัน (Consent) ในการแก้ปัญหาหรือการวางโครงการต่าง ๆ การที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมก็เพื่อเป็นการให้ประชาชนได้มีสิทธิและความเสมอภาคกันในอันที่จะรับผิดชอบต่อสังคม ประชาชนจะมีโอกาสร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบ

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2538, 328-332) กล่าวถึงกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ยอมรับกันในปัจจุบันว่ามีอยู่ 3 ระบบ คือ

1. ระบบการปรึกษาหารือ (Consulting Management) เป็นการบริหารแบบเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ในรูปแบบของคณะกรรมการ (Committee)

ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจบริหารและการตัดสินใจให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงาน มีความรับผิดชอบร่วมกัน ระบบการปรึกษาหารือแบบนี้ เหมาะสำหรับผู้บริหารระดับต้น โดยการมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าคณะทำงาน ประธานโครงการ ประธานคณะกรรมการ หรือกรรมการ เป็นต้น

2. ระบบกลุ่มคุณภาพ (QC Circles) เป็นการบริหารแบบเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงาน ได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในรูปของกลุ่มทำงาน ซึ่งเรียกชื่อได้หลายอย่าง เช่น กลุ่มคุณภาพ กลุ่มกิจกรรมคิวซี กลุ่มพัฒนาคุณภาพงาน เป็นต้น ระบบบริหารนี้เหมาะสำหรับใช้กับพนักงานระดับปฏิบัติ (Work) หรือระดับหัวหน้างาน (Foreman) เพราะเป็นการฝึกฝนและเปิดโอกาสให้บุคคลเหล่านี้มีโอกาสทำงานร่วมกัน เพื่อค้นหาปัญหา วิเคราะห์ปัญหา หาสาเหตุของปัญหา ตลอดจนจนแนวทางในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง

3. ระบบข้อเสนอแนะ (Suggestion System) ระบบนี้มีความแตกต่างจาก ข้อเสนอแนะที่พบเห็นทั่วไป ที่มีลักษณะเป็นกล่องหรือตู้รับฟังความคิดเห็นเท่านั้น แต่วิธีนี้จัดให้มีแบบฟอร์มข้อเสนอแนะเพื่อให้พนักงานหรือผู้ปฏิบัติงานทุกคนได้กรอกแบบที่กำหนด เช่น ปัญหาที่พบคืออะไร สาเหตุปัญหามาจากอะไร วิธีการแก้ปัญหามีอะไรบ้าง และผลที่คาดว่าจะได้รับนั้นดีกว่าเดิมอย่างไร เป็นต้น ซึ่งวิธีดังกล่าวนี้ใช้ได้ผลในหลายบริษัท เช่น ธนาคารพาณิชย์บางแห่ง บริษัทเครือซีเมนต์ไทย เป็นต้น ในแต่ละบริษัทจะมีคณะกรรมการพิจารณาข้อเสนอแนะว่า แต่ละข้อเสนอแนะเป็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพียงใด ความเป็นไปได้ในการนำเข้าสู่การปฏิบัติมีมากน้อยเพียงใด และสมควรทดลองดำเนินการตามข้อเสนอแนะหรือไม่อย่างไรก็ตาม หากข้อเสนอแนะใดนำไปสู่การปฏิบัติที่ได้ผล ทางบริษัทก็จะให้รางวัลตอบแทนแก่ผู้เสนอข้อเสนอแนะนั้น ๆ

โคเฮนและอัฟฮอบ (Cohen & Uphob ; อ้างถึงใน เมตต์ เมตต์การุณจิต, 2541, 20) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่ม ตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านทรัพยากรการบริหาร และการประสานความร่วมมือ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits)
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

จากการศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมข้างต้น สรุปได้ว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับลักษณะของงานหรือกิจกรรมที่ปฏิบัติ เหมาะสมกับสภาพกาลนั้น ๆ ซึ่งจุดมุ่งหมายสำคัญที่สุดของการแบ่งแยกลักษณะของการมีส่วนร่วมคงหลีกเลี่ยงไม่พ้นเรื่องของการเอื้อต่อผลสำเร็จขององค์กรเป็นสำคัญ

การบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม

การบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม นั้น เป้าหมายสำคัญก็เพื่อผลสำเร็จของงาน ซึ่งได้มีนักการศึกษาได้เสนอวิธีการหรือแนวทางการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อมุ่งผลสำเร็จของงานไว้ห้าฟัง ดังนี้

ปราโมทย์ เภสัชกาญจน์ (2536, 9) ได้เสนอกลวิธีของการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมไว้ 7 ประการ คือ

1. การพัฒนาองค์การ (Organization Development) มีลักษณะของการยืดหยุ่น และเปลี่ยนแปลงโดยยึดวัตถุประสงค์ การพัฒนาองค์การให้มีประสิทธิภาพนั้น ขึ้นอยู่กับการนำหลักด้านพฤติกรรมศาสตร์มาใช้ด้วย
2. การพัฒนาทีมงาน (Team Development) การพัฒนาทีมงานเป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะช่วยให้กลุ่มมีการทำงานร่วมกันให้เกิดประสิทธิผล ซึ่งมีวิธีการพัฒนาอยู่หลายวิธี เช่น การอบรมสัมมนา การฝึกปฏิบัติในภาคสนาม เป็นต้น วิธีการพัฒนาเหล่านี้อาจมีการปรับปรุงหรือเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์
3. การตัดสินใจ (Decision Making) การตัดสินใจเป็นกระบวนการหนึ่งที่มีส่วนต่อการที่จะเลือกทำหรือไม่ทำ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมาย แต่การตัดสินใจที่ดีจะมีส่วนต่อการทำให้องค์การมีประสิทธิภาพ การตัดสินใจที่สามารถนำมาปฏิบัติได้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์จึงควรให้บุคลากรอื่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วย
4. การบริหารโดยยึดวัตถุประสงค์ (Management by Objectives) การบริหารแบบนี้ วัตถุประสงค์จะเป็นตัวกำหนดในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย การนำการบริหารโดยยึดวัตถุประสงค์มาใช้ในองค์การนี้มีผลดี คือ บุคลากรจะรู้ว่าเขาจะต้องทำอะไร การวางแผนที่ชัดเจน มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม และมีการวัดผล ประเมินผลที่เป็นรูปธรรม
5. การบริหารตามสถานการณ์ (Situational Administration) การบริหารตามสถานการณ์เป็นแนวคิดหนึ่งที่ว่า การบริหารจะมีประสิทธิภาพได้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ เพราะองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ ผู้บริหาร ผู้ร่วมงาน และสถานการณ์
6. การบริหารความขัดแย้ง (Conflict Management) การบริหารความขัดแย้ง หมายถึง สถานการณ์ที่กลุ่มบุคคลตั้งแต่สองกลุ่มขึ้นไป มีแนวความคิด มีความต้องการ หรือมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน โดยอาจมีอุปสรรคขัดขวางให้อีกฝ่ายหนึ่งไม่บรรลุตามเป้าหมาย ความขัดแย้งมีทั้งผลดีและผลเสียต่อองค์การ ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
7. กลุ่มควบคุมคุณภาพ (Quality Control Circles) กลุ่มควบคุมคุณภาพ ถือว่าเป็นการบริหารที่เกิดจากความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งมีหลักการสำคัญ คือ การปฏิบัติตามขั้นตอนของวงจรเดมมิง ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุง (Act) ให้ได้ผลอย่างจริงจัง โดยมีมาตรฐานในการปฏิบัติที่เป็นแนวทางเดียวกัน

เกรก (Greg ; อ้างถึงใน เมตต์ เมตต์การ์ณจิต, 2541, 26) กล่าวถึงกระบวนการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ซึ่งประกอบไปด้วย 7 ประการ คือ

1. การตัดสินใจ (Decision Making)
2. การวางแผน (Planning)
3. การจัดองค์กร (Organization)
4. การสื่อสาร (Communication)
5. การใช้อิทธิพล (Influencing)
6. การประสานงาน (Coordinating)
7. การประเมิน (Evaluating)

สมเดช ศรีแสง (2544, 189) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า เป็นการจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์กร ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมมือในการพัฒนาองค์กรด้วยความเต็มใจ ซึ่งใช้เทคนิคการบริหารอย่างน้อย 4 เทคนิค คือ การใช้กลุ่มงานเฉพาะกิจหรือคณะกรรมการ การเชื่อมโยงความคิดสื่อสารแบบเปิด การระดมความคิด และการบริหารโดยมีวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการในระดับบุคคล ใช้วิธีการอบรมให้รู้สึกไว เข้าใจ ยอมรับพัฒนาตนเอง ส่วนในระดับกลุ่มแบบครอบครัว ใช้คำถาม หรือแบบสอบถาม ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วมนี้ให้ประโยชน์ คือ ภายในองค์กรมีความสามัคคี ลดความขัดแย้ง มีความรู้ว่าตนเองเป็นเจ้าของกิจการหรือองค์กร

การบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ถือว่าเป็นรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งในการมีส่วนร่วมนั้นสามารถมีส่วนร่วมในหลายลักษณะและหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของงานนั้น ๆ เป็นสำคัญ

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน

ความสำคัญของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาที่ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และใช้ทรัพยากรในชุมชนมาเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษานั้น เป็นหลักการที่มีมานานแล้ว สำหรับการจัดการศึกษาของไทยในยุคปัจจุบันได้เน้นและให้ความสนใจเรื่องนี้มากขึ้น ซึ่งก็เป็นที่ยอมรับแล้วว่าการศึกษามีคุณภาพไม่ได้หากขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน ชุมชนมีความเจริญก้าวหน้าเพราะคนในชุมชนมีการศึกษาที่ดี ดังนั้น การที่จะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการพัฒนาการศึกษาอย่างจริงจัง ดังนี้ (สัมพันธ์ อุปลา, 2541, 29-30)

1. ชุมชนต้องถือเป็นภาระหน้าที่ในการร่วมกันพัฒนาการศึกษาในชุมชนให้เจริญก้าวหน้า เพื่อใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือพัฒนาลูกหลานของชุมชนให้มีคุณภาพ โดยพยายามผลักดันให้โรงเรียนเป็นหน่วยงานที่เป็นศูนย์กลางการพัฒนาชุมชน

2. ชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน เพื่อหาจุดพัฒนาการศึกษา โดยร่วมกับโรงเรียนในการระดมความคิดเห็นและร่วมแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

3. ร่วมค้นหาผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในท้องถิ่น เพื่อร่วมให้การศึกษาในโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชน ผสมผสานกับความรู้สมัยใหม่ที่ทางโรงเรียนจัดให้

4. ชุมชนเข้ามาร่วมปฏิบัติงาน ช่วยเหลือ และสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียน เช่น การปรับปรุงซ่อมแซมอาคารเรียน อาคารประกอบ จัดตกแต่งสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ร่วมรณรงค์หาทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดให้มีขึ้น เป็นต้น

5. ร่วมตรวจสอบผลการพัฒนาโรงเรียน หากพบปัญหาหรือข้อบกพร่องก็เข้ามาร่วมแก้ไขปัญหา และอุปสรรคนั้นร่วมกัน

6. สร้างความภาคภูมิใจในผลงานการพัฒนาการศึกษาาร่วมกัน โดยชุมชนเข้ามารับรู้ความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียน ความสำเร็จของการพัฒนาการศึกษา

นอกจากนี้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ยังได้ระบุถึงความสำคัญของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 58 ว่า ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณการเงินและทรัพย์สินทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครั้ว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศ มาใช้ในการจัดการศึกษา ซึ่งนับว่าชุมชนถือเป็นองค์กรที่สำคัญที่จะต้องให้การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง และโดยต่อเนื่อง

จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าการที่จะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างแท้จริงนั้น ชุมชนถือเป็นตัวแปรที่สำคัญที่จะต้องให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งที่ผ่านมา จะเห็นว่าการจัดการศึกษาในท้องถิ่นใดที่ชุมชนให้ความสำคัญต่อการศึกษาแล้ว การศึกษาในท้องถิ่นนั้นก็จะมีเจริญก้าวหน้า และส่งผลต่อคุณภาพของประชากรในท้องถิ่นนั้น ๆ ด้วย

นโยบายส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการศึกษา

สำหรับนโยบายในการส่งเสริม สนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้น รัฐบาลได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และในแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 – 2559) ดังนี้

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีสาระสำคัญที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาไว้ ดังนี้ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540, 2540, 10-16)

มาตรา 43 ระบุไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอภาคกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน

มาตรา 81 ระบุไว้ว่า รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษา อบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษา ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัย ศิลปวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรม ของชาติ

2. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) เป็น แผนยุทธศาสตร์ชี้นำทิศทางการพัฒนาประเทศระยะ 5 ปี มีจุดมุ่งหมายมุ่งพัฒนาประเทศสู่สังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน (Green Society) โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลของการพัฒนา ให้เกิดขึ้นในทุกมิติ ทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ เพื่อนำไปสู่ความอยู่ดีมีสุขของคนไทย และเกิดการพัฒนายั่งยืนตลอดไป โดยมีความคิดพื้นฐานยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาแนวทางในการบริหารและพัฒนาประเทศต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 โดยมีการขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งได้ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการและองค์กรพัฒนาเอกชน หรือภาคชุมชนและประชาชนก็ตาม โดยในภาคชุมชนและประชาชนนั้น ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ว่า ภาคองค์กรชุมชนและประชาชน จะต้องเข้าใจถึงประโยชน์ที่ยั่งยืนของความหลากหลายทางชีวภาพ โดยมีส่วนร่วมตลอดจน กระบวนการพัฒนา สร้างความเข้มแข็งโดยการสร้างประชาชนและเครือข่ายระดับพื้นที่ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2548, 8-12)

3. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เน้นหลักการให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา รวมทั้งการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเองและสามารถจัดการศึกษาในชุมชนได้ โดยได้ระบุไว้ ดังนี้ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2542, 4-5)

มาตรา 8 ระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาให้ยึดหลักเป็นการศึกษาลดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 9 ระบุไว้ว่า การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักการมีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่

เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คุุณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น

4. แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 – 2559) เป็นแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว 15 ปี ที่มีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากการนำสาระของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และนโยบายของรัฐบาลสู่การปฏิบัติและเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 – 2559) ได้ระบุ การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการศึกษาไว้ในแนวนโยบาย เพื่อให้การดำเนินการและการบริหารแผนสู่การปฏิบัติ ดังนี้ (แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 – 2559), 2545, 2–34)

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 9 เป้าหมายที่ 3 มีการบริหารและการจัดการศึกษาที่เป็นอิสระสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชนอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด และเป้าหมายที่ 4 ประชาชน ชุมชน องค์กรประชาชนมีความเข้มแข็ง สามารถร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ กำกับ ดูแล ตรวจสอบ ตลอดจนสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมสาธารณะที่มีผลกระทบต่อชุมชนและท้องถิ่นโดยรวม

ส่วนในการบริหารแผนสู่การปฏิบัตินั้น แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 – 2559) ได้กำหนดไว้ว่า ส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปและวัฒนธรรม รวมทั้ง แผนปฏิบัติการในระดับพื้นที่ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของชุมชนแต่ละพื้นที่ ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการบริหารแผนและนำแผนสู่การปฏิบัติ ในลักษณะที่เป็นองค์รวมที่เน้นคนเป็นศูนย์กลาง โดยหลักการยึดพื้นที่ ภารกิจและการมีส่วนร่วมจากประชาชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการประสานและการทำงานในแนวราบระหว่างหน่วยงาน

การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการศึกษาของชาติ ตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งได้กำหนดไว้ไม่ว่าจะเป็นในรูปของกฎหมายทางการศึกษา หรือนโยบายการพัฒนาการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ก็ตาม ถือได้ว่าเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันเป็นเรื่องที่มีสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยผลักดันให้การจัดการศึกษาของชาติ ในแต่ละท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของชุมชน และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บรรลุตามความมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จึงกำหนดให้มีคณะกรรมการซึ่งเป็นองค์คณะบุคคลทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบาย และมาตรฐานในการบริหารจัดการศึกษา ทั้งนี้ การดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จนั้น สถานศึกษาและคณะกรรมการต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ของกันและกัน ควรมีรูปแบบ วิธีการทำงานสอดคล้องกัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาการศึกษาให้บรรลุผลตามที่ร่วมกันกำหนดขึ้น

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547, 9-10)

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย และแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจนบริบทและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น
2. จัดตั้งงบประมาณ และรับผิดชอบการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา
3. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของนักเรียน ชุมชนและท้องถิ่น
4. จัดการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม บรรยากาศการเรียนการสอนที่เหมาะสม และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
5. ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด
6. กำกับ ติดตาม ประเมินผลงานตามแผนงาน โครงการ ประเมินผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการพิจารณาความดีความชอบ การพัฒนาและดำเนินการทางวินัยกับครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด
7. ระวังรักษาทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา
8. จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ความร่วมมือในการประเมินคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานนอกสถานศึกษา รวมทั้งการรายงานผลการประเมินต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
9. ส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชน และสร้างความสัมพันธ์กับสถานศึกษาและสถาบันอื่นในชุมชนและท้องถิ่น

10. ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจการภายในสถานศึกษา หรือตามที่ได้รับมอบหมาย และตามที่กฎหมายกำหนด

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 รวมทั้งอำนาจหน้าที่การบริหารงานบุคคลที่เกิดขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบการบริหารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สรุปอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547, 10-11)

1. ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น
2. ให้ข้อเสนอแนะ และส่งเสริม สนับสนุนใน การจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ เพื่อการปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
3. รับทราบ และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดระบบและดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
4. ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้ง และการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา
5. ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงินและการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษาหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด
6. ปฏิบัติตามตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กำหนดให้เป็นอำนาจ
7. ให้ความเห็น เสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น
8. รับทราบ ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ การศึกษาและกิจการของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ตลอดจนนโยบาย และแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น และรายงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อสถานศึกษาไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ตลอดจนนโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

9. ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนเกี่ยวกับการระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษา รวมทั้งปกครอง ดูแล บำรุง รักษา ใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของ สถานศึกษา ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด

10. ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ แนวปฏิบัติ ฯลฯ ในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด

11. ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะและให้คำปรึกษาในการส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชน และสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ ในชุมชนและท้องถิ่น

12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษา ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานดังกล่าว สามารถแสดงได้ดังตาราง 1 ต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน, 2547, 13-16)

ตาราง 1 แสดงบทบาทหน้าที่และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทบาทหน้าที่ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	อำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
<p>1. ด้านวิชาการ</p> <p>1.1 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ สอดคล้อง กับหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานและความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น</p> <p>1.2 จัดการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม บรรยากาศการเรียนการสอนที่เหมาะสม และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ตลอดจนการปรับปรุงและพัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง</p> <p>1.3 จัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา และรายงานผลการประเมินให้ คณะกรรมการสถานศึกษารับทราบ</p>	<p>1. ด้านวิชาการ</p> <p>1.1 ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนา หลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการ ของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น</p> <p>1.2 ให้ข้อเสนอแนะ และส่งเสริม สนับสนุนใน การจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม กระบวนการ เรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ เพื่อการปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อย่างต่อเนื่อง</p> <p>1.3 รับทราบ และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการ จัดระบบและดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา</p>

บทบาทหน้าที่ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	อำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
<p>2. ด้านงบประมาณ</p> <p>2.1 จัดตั้งและรับผิดชอบค่าใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา ตามที่กฎหมายระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด</p> <p>2.2 ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศและแนวปฏิบัติ ฯลฯ เกี่ยวกับการบริหารการเงินและการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ทั้งนี้ ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด</p>	<p>2. ด้านงบประมาณ</p> <p>2.1 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้ง และค่าใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา</p> <p>2.2 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงินและการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษาหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด</p>
<p>3. ด้านการบริหารงานบุคคล</p> <p>ดำเนินการตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด</p>	<p>3. ด้านการบริหารงานบุคคล</p> <p>ปฏิบัติตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดให้เป็นอำนาจ</p>
<p>4. ด้านการบริหารทั่วไป</p> <p>4.1 จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น</p> <p>4.2 ดำเนินการและกำกับ ติดตาม ประเมินผลงานตามแผนงาน โครงการของสถานศึกษา</p>	<p>4. ด้านการบริหารทั่วไป</p> <p>4.1 ให้ความเห็น เสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น</p> <p>4.2 รับทราบ ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาและกิจการของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ตลอดจนนโยบาย และแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น และรายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อสถานศึกษาไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ตลอดจนนโยบายและแผนของ</p>

บทบาทหน้าที่ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	อำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
<p>4.3 ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้ง ปกครอง บำรุง ดูแล รักษา ใช้ และจัดหา ผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด</p> <p>4.4 ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ แนวปฏิบัติ ฯลฯ ในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด</p> <p>4.5 ส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชนและสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ ในชุมชน</p> <p>4.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษา หรือตามที่ได้รับมอบหมายและตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด</p>	<p>กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น และ รายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อสถานศึกษาไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ตลอดจนนโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น</p> <p>4.3 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนเกี่ยวกับการระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษา รวมทั้งปกครอง ดูแล บำรุง รักษา ใช้ และจัดหา ผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด</p> <p>4.4 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ แนวปฏิบัติ ฯลฯ ในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด</p> <p>4.5 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะและให้คำปรึกษาในการส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชนและสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ ในชุมชนและท้องถิ่น</p> <p>4.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษา ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน</p>

ในกรณีที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาไม่สอดคล้องหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หลักเกณฑ์ นโยบาย ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอความเห็นดังกล่าวให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

รับทราบ เพื่อพิจารณาสั่งการให้สถานศึกษาปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ฯลฯ ต่อไป

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นองค์คณะบุคคล ที่ทำงานร่วมกับสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการศึกษา ด้วยตนเอง ได้ตามกรอบที่กฎหมายกำหนด ซึ่งบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จะต้องทำหน้าที่แทนชุมชนและผู้ปกครองนักเรียนทุกคน จึงต้องคำนึงถึงการจัดการศึกษาที่จะเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ซึ่งเป็นลูกหลานของชุมชน ขณะเดียวกันก็ต้องทำงานร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยตระหนักถึงความเป็นเจ้าของร่วมกัน จึงอาศัยกระบวนการทำงานที่เน้นการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม และความโปร่งใส ตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนของการจัดการศึกษา พร้อมกับยึดหลักการของการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคม ด้วยการปฏิบัติตามกฎหมาย ยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบร่วมกัน และคำนึงถึงความคุ้มค่าในการลงทุนด้านการศึกษา

ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากการศึกษาผลการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ผ่านมา พบปัญหาต่าง ๆ ซึ่งได้มีผู้ศึกษาเอาไว้ ดังนี้

ศุภมาศ การะเกตุ (2546, 91) ; อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและสภาผู้บริหารหลักสูตรการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, 2546, 47) ได้สรุปถึงปัญหา และอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการจัดการศึกษาว่ามีปัญหาใน 2 ด้าน คือ ด้านตัวคณะกรรมการ และด้านโรงเรียน โดยด้านคณะกรรมการพบปัญหา คือ การไม่รับบทบาทหน้าที่ของตนเอง การไม่มีเวลาว่างพอต่อการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัด และการที่ไม่ได้เป็นคนในพื้นที่ที่โรงเรียนตั้งอยู่ ส่วนในด้านของโรงเรียนพบปัญหา คือ โรงเรียนจัดให้มีการประชุมของคณะกรรมการน้อยครั้งเกินไป และผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูไม่ค่อยให้ความสำคัญกับชุมชน

ชาญวิทย์ ยิกุสังข์ (2545, 102 ; อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและสภาผู้บริหารหลักสูตรการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, 2546, 501) ได้ศึกษาถึงสภาพและปัญหาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในจังหวัดชุมพร พบปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษามากที่สุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขาดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง นอกจากนี้แล้วยังพบว่า โรงเรียนยัง เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีบทบาทให้กิจกรรมของสถานศึกษาค่อนข้างน้อยด้วย

พิเชษฐ์ เจ้ยทองศรี (2545, 89 ; อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและสภาผู้บริหารหลักสูตรการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, 2546, 239) ได้ศึกษาและสรุปถึงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดตรัง พบว่ามีปัญหาอยู่หลายประการ ได้แก่ กรรมการโรงเรียนไม่ทราบบทบาทหน้าที่ของตนเอง ไม่มีเวลาให้กับโรงเรียน ไม่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องแผน ไม่มีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของโรงเรียน โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานด้านต่าง ๆ ขาดการติดตามผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องด้านต่าง ๆ

สำหรับปัญหาและอุปสรรคต่อการบริหารจัดการแบบองค์บุคคลในระดับสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ศึกษาและสรุปไว้มีดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546, 21-22)

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังขาดความชัดเจนเรื่องบทบาท หน้าที่ว่าตนเองจะทำอะไร ทำอย่างไร และทำเพื่ออะไร
2. บุคคลที่เข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ส่วนใหญ่ได้รับการร้องขอจากสถานศึกษามากกว่าได้รับการคัดสรรจากกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริง จึงส่งผลทำให้ขาดความกระตือรือร้นในการทำหน้าที่ของคณะกรรมการ
3. วิธีการทำงานร่วมกันของคณะกรรมการยังขาดทักษะ และประสบการณ์ที่เพียงพอ เช่น ทักษะร่วมประชุมตัดสินใจ เป็นต้น
4. สถานศึกษาส่วนหนึ่งยังคิดว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นเพียงผู้สนับสนุนด้านทรัพยากรทางการศึกษามากกว่าเป็นผู้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินงาน และร่วมรับผลที่เกิดขึ้น
5. กรรมการสถานศึกษาส่วนหนึ่งยังคิดว่า การบริหารจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นเพียงที่ปรึกษาหรือเป็นผู้ปฏิบัติตามการร้องขอของสถานศึกษาเท่านั้น
6. กรรมการสถานศึกษาแต่ละคนมีภาระงานมาก การประชุมจึงขาดความต่อเนื่องและความพร้อมเพรียง
7. ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารขาดคุณภาพ จึงเป็นจุดอ่อนที่สำคัญของการบริหารจัดการการนำข้อมูลไปใช้ของคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อตัดสินใจการแก้ปัญหาหรือพัฒนางานการศึกษา ส่วนใหญ่จึงอยู่บนพื้นฐานของความรู้สึก และประสบการณ์เดิม
8. ในอดีตสถานศึกษาขาดความคล่องตัวในการบริหารจัดการ ปัจจุบันสถานศึกษาเป็นนิติบุคคล มีความคล่องตัวสูง สามารถบริหารกิจการได้ด้วยตนเอง แต่กรรมการสถานศึกษาบางส่วนยังขาดความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ จะต้องมีการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนจากคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด

จากปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีผู้ได้ศึกษา และสรุปไว้ดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า ปัญหาที่สำคัญที่สุดและที่พบมากที่สุด คือ ปัญหา เกี่ยวกับการไม่รับบทบาทหน้าที่ของตนเองของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รองลงมา ได้แก่ การไม่มีเวลาว่างพอที่จะเข้าร่วมจัดการศึกษากับสถานศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาที่ผู้บริหาร โรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จะต้องนำไปวิเคราะห์และหาทางแก้ปัญหาโดยเร่งด่วนต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการศึกษา ทั้งในประเทศและ ต่างประเทศ ซึ่งได้มีผู้ทำการวิจัยไว้อย่างหลากหลาย ดังต่อไปนี้

งานวิจัยในประเทศ

วรภรณ์ วงศ์ใหญ่ (2540, 138-144) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด พิษณุโลก ซึ่งทำการวิจัยใน 3 ด้าน คือ สภาพการมีส่วนร่วมด้านปัจจัยป้อนเข้า สภาพการมี ส่วนร่วมด้านกระบวนการ และสภาพการมีส่วนร่วมด้านผลผลิต ผลการวิจัย พบว่า สภาพการมี ส่วนร่วมด้านปัจจัยป้อนเข้า คือ คณะกรรมการศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญจำเป็นต่อการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในระดับมาก และผู้บริหารโรงเรียนยังได้นำมติของคณะกรรมการศึกษา ประจำโรงเรียนมาช่วยในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก สภาพการมีส่วนร่วมด้านกระบวนการ มี การดำเนินการของโรงเรียนด้านการวางแผนสัมพันธ์กับชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน โดยภาพรวมดำเนินการในระดับมากในทุกด้าน การบริหาร งานวิชาการ โดยภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง แต่การประสานงานกับแหล่ง วิทยาการต่าง ๆ ในท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาอยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมของ ชุมชนในการพัฒนาการศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมมีปัญหาในระดับน้อย ด้านการเงินงบประมาณ โดยภาพรวมมีวิธีการหาเงินนอกงบประมาณมาพัฒนาโรงเรียนโดย วิธีการขอบริจาคมากที่สุด ส่วนการติดตามและประเมินผลของโรงเรียนในเรื่องการบริหารงาน ความสัมพันธ์กับชุมชน มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพการมีส่วนร่วมด้านผลผลิต มีความเหมาะสมและความครอบคลุมของนโยบายและแผนงานของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก โรงเรียนมีสภาพที่เรียนและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยการช่วยเหลือด้านเงินนอกงบประมาณมา พัฒนาอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนเป็นที่น่าพอใจ

สัมพันธ์ อุปลา (2541, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของ ชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ชนบท จังหวัดขอนแก่น พบว่า

1. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง โดยการมีส่วนร่วมในงานกิจการนักเรียนมากกว่างานอื่น ๆ ปัญหาการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่สำคัญคือ ชุมชนเข้าใจว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของโรงเรียนเท่านั้น สำหรับข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ บุคลากรในโรงเรียนควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน และชุมชนควรมีส่วนร่วมรับรู้การตัดสินใจกำหนดนโยบายของโรงเรียน

2. คณะกรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยมีส่วนร่วมในเรื่องให้ความเห็นชอบต่อแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนมากกว่าด้านอื่น ๆ ปัญหาการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่สำคัญคือ เมื่อมีการประชุมคณะกรรมการโรงเรียน มักไม่แสดงความคิดเห็น ส่วนใหญ่จะคล้อยตามประธานในที่ประชุม ส่วนข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ โรงเรียนต้องยอมรับในความสามารถในการตัดสินใจของคณะกรรมการโรงเรียนให้มากกว่านี้

มงคล มาเวียง และคนอื่น ๆ (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขององค์กรท้องถิ่น จังหวัดอุดรธานี พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษา ของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล จังหวัดอุดรธานี ทั้งในเขตเมืองและนอกเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางไปห้าน้อย และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนด้านข้อเสนอแนะหรือความต้องการของคณะกรรมการโรงเรียน คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล มีข้อเสนอแนะว่า ควรกำหนดบทบาทหน้าที่ในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาให้ชัดเจน และควรมีการประชุมหรือประสานงานในการจัดการศึกษาให้ชัดเจน

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2542, 223-227) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานภายใต้เงื่อนไขและบริบทของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกันระหว่างพื้นที่โรงเรียนและชุมชนอ่อนแอ กับพื้นที่โรงเรียนและชุมชนเข้มแข็ง กล่าวคือ การมีส่วนร่วมของโรงเรียนและชุมชนอ่อนแอ จะปรากฏไม่ชัดเจน มีความขัดแย้งด้านทัศนคติที่มีต่อการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แบบแผนการมีส่วนร่วมจึงเป็นแบบชายขอบ (Marginal Participatory Pattern) ส่วนการมีส่วนร่วมของโรงเรียนและชุมชนเข้มแข็ง ในบริบทที่มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว บริบทที่โรงเรียนและชุมชน มีส่วนร่วมกันในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน ซึ่งทั้งสองบริบทนี้ แม้จะมีลักษณะของการมีส่วนร่วมของโรงเรียนและชุมชนบางส่วน การมีส่วนร่วมกันทำงานด้านต่าง ๆ จะปรากฏชัดเจนและเป็นไปอย่างกระตือรือร้น มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน และมีแนวโน้มเข้าไปสู่การมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ (Full Participatory Pattern) ค่อนข้างมาก ในด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และการแสวงหาทรัพยากรเพื่อการศึกษาในโรงเรียน แต่ยังมีลักษณะของ

การมีส่วนร่วมแบบเหลื่อมล้ำ (Inequity Participatory Pattern) ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนและการจัดการเรียนรู้อของครูผู้สอน

วีระวัฒน์ ศรีโนนยางค์ (2543, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอแม่จางาติรี จังหวัดขอนแก่น พบว่า คณะกรรมการโรงเรียนโดยรวมและจำแนกตามสถานภาพ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก และมีการปฏิบัติหน้าที่ด้านการกำหนดนโยบายแผนแม่บท และแผนพัฒนาโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

อัจฉรา ฉายวิวัฒน์ (2545, 212-122) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทผู้นำท้องถิ่นในการมีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำท้องถิ่นควรมีบทบาทสำคัญในการมีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษา ดังนี้

1. งานวิชาการ ควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน ควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และสนับสนุนด้านการจัดหาสื่อการเรียนการสอน ตลอดจนอำนวยความสะดวกเรื่องวิทยากรท้องถิ่น
2. งานกิจการนักเรียน ควรส่งเสริมและปลูกฝังด้านคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียน ควรช่วยเหลือสอดส่องดูแลกวดขันความประพฤติของนักเรียนให้ห่างไกลยาเสพติด ควรเป็นแกนนำในการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียน
3. งานบุคลากร ควรร่วมสรรหาผู้มีความรู้ความสามารถในท้องถิ่นเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ควรร่วมกิจกรรมกลุ่มให้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ควรช่วยดูแลให้คำปรึกษาและส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของครู
4. งานธุรการ - การเงิน ควรสนับสนุนงบประมาณในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน ควรมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับธุรการ - การเงินของโรงเรียน และควรร่วมจัดตั้งกองทุนบำรุงรักษาโรงเรียน และควรร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบการบริหารงานธุรการ - การเงิน
5. งานด้านอาคารสถานที่ ผู้นำท้องถิ่นควรช่วยเหลือสอดส่องดูแลอาคารสถานที่ให้มั่นคง มีความปลอดภัยและใช้งานได้ดี ควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาอาคารสถานที่ ซ่อมแซม ปรับปรุงให้มีสภาพน่าดู น่าอยู่ น่าเรียน
6. งานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ควรให้ความสนใจต่อโรงเรียนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ควรมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลของโรงเรียนและเผยแพร่ในชุมชนได้รับรู้

สมปอง อภินันท์ (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านแสงใหญ่ อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า การบริหารจัดการในโรงเรียนบ้านแสงใหญ่มีสภาพบริหารจัดการในด้านการบริหารงาน วิชาการและงานด้านงบประมาณยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง ส่งผลให้ขาดสภาพคล่องในการบริหารงานทุกแขนงงาน โดยเฉพาะการบริหารด้านวิชาการ ซึ่งเป็นงานหลักของโรงเรียน การบริหารจัดการด้านงบประมาณเป็นอีกแขนงงานหนึ่งที่คอยเกื้อหนุน ให้งานอื่น ๆ ดำเนินไปอย่างราบรื่น โดยเฉพาะงานวิชาการ การส่งเสริมสนับสนุนจากหน่วยงาน ภายนอกและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่ได้แสดงบทบาทความรับผิดชอบให้ปรากฏ แก่สังคม การพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงถูกกำหนดให้มี ขึ้นโดยใช้การอบรมปฏิบัติการ และการศึกษาดูงานเป็นนวัตกรรมในการพัฒนาในวงรอบที่ 1 โดยใช้กระบวนการ AIC เป็นแนวทางการพัฒนาในขณะอบรมปฏิบัติการ ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้ วาดฝันโรงเรียนในอนาคตว่า สามารถกำหนดกิจกรรมที่ปฏิบัติร่วมกันเป็นกลยุทธ์หนึ่งเดียวสู่ การปฏิบัติในรูปโครงการ ดังนั้น ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในโรงเรียนบ้านแสงใหญ่ สามารถสร้างแนวคิดพื้นฐานร่วมกันอย่างหลากหลายเพื่อ ก่อให้เกิดกลยุทธ์ที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติ คือ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้าน งบประมาณ และด้านวิชาการ โดยจัดทำโครงการผ้าป่าข้าวเปลือก เพื่อรวบรวมเป็นงบประมาณ จากชุมชนและผู้ปกครอง แปรสภาพเป็นเงินสำหรับนำมาใช้จ่ายในการบริหารงาน ในโรงเรียน โดยเฉพาะงานด้านวิชาการที่มีโครงการสัปดาห์แห่งความเป็นเลิศชุดวิชาการ ซึ่งมีคณะกรรมการ สถานศึกษาและผู้ปกครองร่วมดำเนินกิจกรรม ผลในการพัฒนาครั้งนี้จึงก่อให้เกิดผลสำเร็จตาม วัตถุประสงค์ของการพัฒนาอย่างเหมาะสม

จักรกฤษณ์ วิมเนตรังสรรค์ (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานเพื่อ พัฒนาการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน บ้านโนนคันทน์วิทยาคม อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ พบว่า สภาพปัญหาที่พบก่อนดำเนินการ ศึกษาครั้งนี้ คือ มีปัญหาและความขาดแคลนในทุกด้าน ซึ่งปัญหาที่สำคัญ คือ ไม่ค่อยได้รับความ ร่วมมือจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและชุมชนเท่าที่ควร โดยคิดว่าหน้าที่ ในการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของโรงเรียนและคณะครูเท่านั้น โดยเฉพาะการเสนอแนวทางและ มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านการบริหาร ทั่วไป กับการส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนการเป็นวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เมื่อดำเนินการในวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการ และ การศึกษาดูงาน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจและเข้ามามีส่วน ร่วมเป็นคณะกรรมการในการบริหารจัดการด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร การบริหารทั่วไป ร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน ระดมทรัพยากรการศึกษาในรูปของผ้าป่าสามัคคีเพื่อการศึกษา การบริจาควัสดุอุปกรณ์และทุนการศึกษาเพิ่มมากขึ้น แต่ในด้านของการเสนอความคิดเห็น

ในการกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป กับด้านการอาสาเข้ามาเป็นวิทยากรภายนอกในการถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นยังเป็นข้อบกพร่องต้องปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นอีก เนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่กล้าเสนอความคิดเห็นและไม่กล้าอาสาเข้ามาช่วยถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน เมื่อดำเนินการในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การศึกษาดูงานและประชุมระดมความคิดเห็น พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจและกล้าเสนอแนะแนวทางในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน อาสาตัวเองและเชิญชวนบุคคลที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนเข้ามาเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนได้ดี

ไพโรจน์ ไสสดศรี (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่าสภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในทุกด้านโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาดตามวุฒิการศึกษาที่ต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิต่ำกว่าระดับปริญญาตรี คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานด้านวิชาการและด้านงบประมาณไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุสูงกว่า 40 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุระหว่าง 30 - 40 ปี

เสวี พิบประโคน (2549, 92-95) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกันทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป และเมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่ามีปัญหาด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุต่างกัน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และสูงกว่า 45 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

จากผลการศึกษางานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการศึกษา สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนนั้น ชุมชนสามารถเข้าไปร่วมได้ในหลายลักษณะ เช่น การเข้าไปร่วมเป็นกรรมการสถานศึกษา เข้าไปร่วมเป็นคณะกรรมการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ร่วมบริจาคทรัพย์สิน สิ่งของแก่ทางโรงเรียน เป็นวิทยากรท้องถิ่นให้แก่นักเรียน แสวงหาแหล่งทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษาแก่โรงเรียน เข้าไปร่วมตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ เสนอแนะความคิดเห็นต่าง ๆ แก่โรงเรียน เป็นต้น ซึ่งถือว่าเป็นแนวทางการเข้าร่วมจัดการศึกษาของชุมชนตามนโยบายทางการศึกษาที่กำหนดไว้

งานวิจัยต่างประเทศ

พอลลอซซี (Pallozzi, 1981, บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบของชุมชนต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของโรงเรียนในท้องถิ่น ในรัฐนิวเจอร์ซีย์ จากคณะกรรมการศึกษาโรงเรียนจำนวน 7 โรงเรียน พบว่า รูปแบบที่ควรศึกษาและขยายออกไปเป็นรูปแบบของชุมชนเมืองด้วย และรูปแบบนี้ควรมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ควรมีการปรับปรุงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชุมชนในการที่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียน โรงเรียนและชุมชนควรมีมือกันทั้งสองฝ่าย โรงเรียนไม่ควรยึดติดกับนโยบายมากเกินไปจนไม่สามารถพัฒนาได้ ส่วนฝ่ายชุมชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการวางนโยบายและร่วมวางแผน ตลอดจนร่วมปฏิบัติในกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนที่กำหนดไว้ และข้อสำคัญที่โรงเรียนควรคำนึง คือ การยึดแผนเป็นแนวทางการปฏิบัติ พัฒนาปรับปรุงตามแผนที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง

คิง (King, 1984, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนสามารถสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยสร้างความสัมพันธ์อันดีด้วยวิถีทางประชาธิปไตย ส่งผลให้ชุมชนมีความรู้สึกที่โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ผลในการศึกษาพบว่า หากให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการสร้างกฎ ระเบียบของโรงเรียน จะทำให้เขามีความรู้สึกว่าเขาต้องรักษากฎ ระเบียบนั้นไว้ และจะมีการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบที่กำหนดมากยิ่งขึ้น ถ้าชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เขาจะเป็นผู้ร่วมปฏิบัติ ร่วมดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนมากขึ้น และจะสามารถลดความแตกแยกให้น้อยลงได้

อีดี (Eadie, 1997, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงเรื่องผู้นำเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา ผลการศึกษา พบว่า ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียน เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของงาน การดำเนินการที่เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้ จะมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สูงขึ้น ปัจจัยทางด้านการเงิน การเมือง จะมีผลกระทบต่อความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน หรือบอกถึงความต้องการทรัพยากรได้

คราฟ (Craff, 1988, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ทศนคติของชุมชนต่อการจัดการศึกษา และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนที่จะทำให้ทัศนคติของชุมชนมีต่อ

โรงเรียนดีขึ้น จุดมุ่งหมายเพื่อต้องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับการจัด
สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนกับทัศนคติที่มีต่อโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติของชุมชนต่อ
โรงเรียนกับการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กัน แต่ทัศนคติของชุมชนไม่มี
ความสัมพันธ์กับการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน และทัศนคติของชุมชนมีความสัมพันธ์กับ
ระดับการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน

เมสเทินฮาวเซอร์ (Mestenhauser, 2000, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วม
การจัดการศึกษาในอนาคตของการจัดการศึกษาผู้ใหญ่และการจัดการศึกษาในประเทศบราซิล
โดยทำการศึกษาถึงแนวทางว่าทำอย่างไรชุมชนจึงจะมองเห็นความสำคัญของการศึกษา และทำ
อย่างไรชุมชนจึงจะให้การส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียน เขาได้ตั้งที่มงาน
ศึกษาหาข้อมูลตามหัวข้อที่กำหนด โดยกำหนดหัวข้อสำหรับไปศึกษา จำนวน 45 ข้อ ผล
การศึกษาพบว่า มี 4 หัวข้อที่มีความจำเป็นและส่งผลกระทบต่อพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนให้มี
คุณภาพ เรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้

1. การจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน
2. การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู
3. การพัฒนาด้านต่าง ๆ ของชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน
4. การต้องการด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนต่อชุมชน

เจนลิง (Jenlink, 2000, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงความคิดเห็นของบุคคลสำคัญที่มี
ความรู้ความสามารถด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในประเทศอาฟริกา
และสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำของชุมชนที่อยู่ในพื้นที่เขตบริการของโรงเรียน มี
บทบาทสูงในการที่จะเข้าไปร่วมวางแผน กำหนดนโยบาย และเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนา
การศึกษาของโรงเรียน ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ ความร่วมมือร่วมใจของชุมชน
กำหนดมาตรฐานการจัดการศึกษาของโรงเรียนเพื่อความเป็นเลิศทางด้านการศึกษา ผู้นำชุมชน
ต้องทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีและทำให้ผู้เกี่ยวข้องทุก ๆ ฝ่ายมองเห็นความสำคัญของการศึกษา
จากการศึกษาผลการวิจัยต่างประเทศที่ได้นำเสนอข้างต้น จะเห็นว่าการจัดการศึกษา
ที่มีคุณภาพไม่ว่าจะเป็นประเทศใดก็ตาม จำเป็นจะต้องได้รับความร่วมมือร่วมใจจากผู้เกี่ยวข้อง
ทุก ๆ ฝ่าย ในการให้การช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน ตลอดจนเข้าไปร่วมในกระบวนการบริหาร
จัดการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสถานศึกษาเองก็ต้องเปิดกว้างเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
ต่าง ๆ ในแนวทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และนำความ
คิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้รับไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การจัดการศึกษาสอดคล้องการสภาพ
และความต้องการของชุมชน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ตามหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 จำนวน 66 โรงเรียน แยกเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับช่วงชั้นที่ 1 – 2 จำนวน 40 โรงเรียน โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับ 1 – 3 จำนวน 20 โรงเรียน และโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับช่วงชั้นที่ 3 – 4 จำนวน 6 โรงเรียน จำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาทั้งสิ้น 768 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการสุ่มประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสัดส่วนของ เกรจซีและมอร์แกน (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2541, 113) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนทั้งสิ้น 258 คน แล้วทำการสุ่มโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2541, 116 – 118) ได้กลุ่มตัวอย่างแยกเป็นผู้บริหารโรงเรียน 22 คน ผู้แทนครู 22 คน และผู้แทนชุมชน 214 คน ผลการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการจัดการศึกษาของโรงเรียน

ที่	ระดับ การจัด การศึกษา	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
		ผู้บริหาร	ผู้แทนครู	ผู้แทนชุมชน	รวม	ผู้บริหาร	ผู้แทนครู	ผู้แทนชุมชน	รวม
1	ป. 1 - 6	39	39	297	375	13	13	97	123
2	ป. 1 - ม. 3	21	21	267	309	7	7	91	105
3	ม. 1 - ม. 6	6	6	72	84	2	2	26	30
	รวม	66	66	636	768	22	22	214	258

จากตาราง 2 พบว่า จำนวนประชากรจำแนกตามระดับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ส่วนใหญ่จัดการศึกษาในระดับ ป. 1 - 6 จำนวน 39 โรงเรียน มีจำนวนคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน 375 คน รองลงมาได้แก่ จัดการศึกษาในระดับชั้น ป. 1 - ม. 3 และจัดการศึกษา ระดับชั้น ม. 1 - 6 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณากลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มจากประชากร พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสุ่มมากที่สุด คือ ประชากรที่จัดการศึกษาในระดับชั้น ป. 1 - 6 จำนวน 13 โรงเรียน คิดเป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 123 คน รองลงมา ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่จัดการศึกษา ระดับชั้น ป. 1 - ม. 3 และระดับชั้น ม. 1 - 6 ตามลำดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ใช้สอบถามคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะบอกให้ทราบถึงตัวแปรอิสระ คือ ระดับการจัดการศึกษา วุฒิการศึกษา และสถานภาพ ตำแหน่ง แบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านการบริหารทั่วไป

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Form)

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยดำเนินการสร้างขึ้นตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร บทความ และรายงานการวิจัย เป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับทฤษฎี หลักการที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ศึกษาเทคนิคและวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อสร้างแบบสอบถาม
3. ประมวลข้อมูลและความรู้ที่ได้มาสร้างเป็นแบบสอบถาม ตามกรอบความคิดในการวิจัย ประกอบด้วยปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านบริหารทั่วไป
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบเพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุมและตรงกับความต้องการ เป็นการหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามแบบ Face Validity ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมี 3 ท่าน ดังนี้
 - 4.1 นายสมศักดิ์ ศรีรักษา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
 - 4.2 นายสง่า จันทวิเศษ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
 - 4.3 นายทำนอง วรรณโคตร ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
5. นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบ แก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข เสนอให้อาจารย์ที่ควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณา แล้วนำมาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น
6. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 4 โรงเรียน โดยแยกเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับชั้น ป. 1 - 6 จำนวน 2 โรงเรียน โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับชั้น ป. 1 - ม. 3 จำนวน 1 โรงเรียน และโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับชั้น ม. 1 - 6 จำนวน 1 โรงเรียน รวมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 48 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.962 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่จะนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

7. จัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตามวิธีการและขั้นตอนดังนี้

1. ขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อนำไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 4 ในการออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากการสุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้
2. การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้จัดส่งหนังสือขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 4 พร้อมแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม จำนวน 22 โรงเรียน แยกเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับช่วงชั้นที่ 1 – 2 จำนวน 13 โรงเรียน โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับช่วงชั้นที่ 1 – 3 จำนวน 7 โรงเรียน และโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับช่วงชั้นที่ 3 – 4 จำนวน 2 โรงเรียน รวมจำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งสิ้น จำนวน 258 คน
3. ติดตามผลการเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ไม่ได้รับคืนด้วยตนเอง
4. เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา แล้วนำมาจัดกระทำข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการรวบรวมข้อมูลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ แล้วดำเนินการประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percent) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ
2. การศึกษาระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง
3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จำแนกตามระดับการจัดการศึกษา และวุฒิการศึกษา และสถานภาพตำแหน่ง โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

5. เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) ได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีปัญหา/ความต้องการมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีปัญหา/ความต้องการมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีปัญหา/ความต้องการปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีปัญหา/ความต้องการน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีปัญหา/ความต้องการน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตร ดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2536, 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right\}$$

เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
s_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
s^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือนี้ทั้งฉบับ

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$P = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณโดยใช้สูตร ดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2536, 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน จำนวนของข้อมูล

2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร ดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2536, 64)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2.4 วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จำแนกตามระดับการจัดการศึกษา วุฒิการศึกษา และสถานภาพตำแหน่ง โดยใช้สูตร ดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2536, 95)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

- เมื่อ F แทน ค่าแจกแจงของ F- distribution
 MS_b แทน ความแปรปรวน (Mean squared) ระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วจะใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่หรือในแต่ละด้าน ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) โดยใช้สูตร ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541, 248-249)

$$CV_d = \sqrt{(K-1)(F^*)(MS_{within})(2/n)}$$

- เมื่อ K แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 F^* แทน ค่า F ที่เปิดจากตาราง (Critical Value)
 MS_{within} แทน ค่า Mean square within group ที่คำนวณไว้แล้ว
 ในการวิเคราะห์ความแปรปรวน
 n แทน จำนวนหน่วยตัวอย่างในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาปัญหาและความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

$S.D.$ แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

F แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-distribution

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืนมา ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage) เสนอข้อมูลเป็นตาราง

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ศึกษาข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จัดลำดับ และเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยการวิเคราะห์หาความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) หรือ F-test เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe' Method) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยการหาค่าร้อยละ (Percentage) จัดลำดับ และเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืนมา ตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ค่าความถี่และร้อยละ ซึ่งปรากฏตามตาราง 3

ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนมา จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนที่ส่งไป (ฉบับ)	จำนวนที่ได้รับคืน (ฉบับ)	ร้อยละของแบบ สอบถามที่ได้รับคืน
ผู้บริหารโรงเรียน	22	19	86.36
ตัวแทนครู	22	19	86.36
ตัวแทนจากชุมชน	214	197	92.06
รวม	258	235	91.80

จากตาราง 3 พบว่า แบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 258 ฉบับ ได้รับคืนมาและสมบูรณ์จำนวน 235 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.80

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐาน ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ซึ่งปรากฏตามตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการจัดการศึกษา
 วุฒิการศึกษา และสถานภาพตำแหน่ง

ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน ($n = 235$)	ร้อยละ
ระดับการจัดการศึกษา		
ป. 1 - 6	112	47.66
ป. 1 - ม. 3	94	40.00
ม. 1 - 6	29	12.34
วุฒิการศึกษา		
ระดับประถมศึกษา	71	30.21
ระดับมัธยมศึกษา	85	36.17
สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา	79	33.62
สถานภาพตำแหน่ง		
ผู้บริหารโรงเรียน	19	8.09
ตัวแทนครู	19	8.09
ตัวแทนจากชุมชน	197	83.82

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ด้วยค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งปรากฏตามตาราง 5 - 14

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านวิชาการ

ปัญหาด้านวิชาการ	\bar{X}	$S.D.$	ความหมาย	อันดับที่
1. การรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับงานวิชาการ	3.15	0.90	ปานกลาง	3
2. การกำหนดนโยบายในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน	3.13	0.84	ปานกลาง	5
3. การวางแผนการจัดการเรียนการสอน	3.05	0.99	ปานกลาง	9
4. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.13	0.80	ปานกลาง	5
5. การกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน	2.92	0.80	ปานกลาง	16
6. การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน	3.02	0.88	ปานกลาง	13
7. การให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	3.00	0.81	ปานกลาง	14
8. การประเมินผลด้านวิชาการเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน	3.04	0.82	ปานกลาง	12
9. ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลงานด้านวิชาการให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	3.05	0.96	ปานกลาง	9
10. สนับสนุนกิจกรรมการผลิตและการจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย	3.14	0.89	ปานกลาง	4
11. ร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น	3.00	0.98	ปานกลาง	14
12. การระดมทรัพยากรเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนางานวิชาการ	3.20	0.82	ปานกลาง	1
13. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน	3.09	0.84	ปานกลาง	7
14. วางแผนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน	3.20	0.98	ปานกลาง	1
15. รับทราบผลการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน	3.08	0.89	ปานกลาง	8

ตาราง 5 (ต่อ)

ปัญหาด้านวิชาการ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
16. กำกับติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตาม แผนงานทางวิชาการ	3.05	0.82	ปานกลาง	9
รวมเฉลี่ย	3.08	0.67	ปานกลาง	

จากตาราง 5 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุดได้แก่ข้อ 12 ที่ว่า "การระดมทรัพยากรเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนางานวิชาการ" ($\bar{X} = 3.20$) และข้อ 14 ที่ว่า "วางแผนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน" ($\bar{X} = 3.20$) รองลงมาได้แก่ข้อ 1 ที่ว่า "การรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับงานวิชาการ" ($\bar{X} = 3.15$) และข้อ 10 ที่ว่า "สนับสนุนกิจกรรมการผลิตและการจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย" ($\bar{X} = 3.14$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านงบประมาณ

ปัญหาด้านงบประมาณ	\bar{X}	$S.D.$	ความหมาย	อันดับที่
1. ร่วมวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียน	2.89	0.84	ปานกลาง	3
2. ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งงบประมาณของโรงเรียน	2.94	1.00	ปานกลาง	2
3. มีส่วนร่วมในการใช้จ่ายงบประมาณต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.86	0.90	ปานกลาง	7
4. ให้ความร่วมมือในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	2.88	0.90	ปานกลาง	4
5. ร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของโรงเรียน	2.86	0.99	ปานกลาง	7
6. สร้างความเข้าใจกับชุมชนในการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียน	2.87	0.83	ปานกลาง	5
7. ร่วมตรวจสอบการจัดทำบัญชี การเงินและพัสดุของโรงเรียน	2.99	0.96	ปานกลาง	1
8. รับทราบผลการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียน	2.87	0.94	ปานกลาง	5
9. ติดตาม ประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียน	2.85	0.94	ปานกลาง	9
รวมเฉลี่ย	2.89	0.80	ปานกลาง	

จากตาราง 6 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุดได้แก่ข้อ 7 ที่ว่า "ร่วมตรวจสอบการจัดทำบัญชี การเงินและพัสดุของโรงเรียน" ($\bar{X} = 2.99$) รองลงมาได้แก่ข้อ 2 ที่ว่า "ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งงบประมาณของโรงเรียน" ($\bar{X} = 2.94$) และข้อ 1 ที่ว่า "ร่วมวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียน"

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านบุคลากร

ปัญหาด้านบุคลากร	\bar{X}	$S.D.$	ความหมาย	อันดับที่
1. การกำหนดความต้องการครูและบุคลากรทางการศึกษา	3.12	1.14	ปานกลาง	1
2. ส่งเสริมให้ครูมีจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ	3.04	0.96	ปานกลาง	3
3. กำหนดและสำรวจความต้องการในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา	2.90	0.96	ปานกลาง	4
4. ส่งเสริมและกำหนดแนวทางการพัฒนาครูให้มีคุณธรรม จริยธรรม	3.06	1.00	ปานกลาง	2
5. ส่งเสริมการรักษาระเบียบวินัยของครูและบุคลากรทางการศึกษา	3.88	0.03	ปานกลาง	5
6. ส่งเสริมขวัญและกำลังใจให้เกิดขึ้นแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา	2.79	1.02	ปานกลาง	8
7. ร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา	2.81	1.05	ปานกลาง	7
8. การประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา	2.87	1.02	ปานกลาง	6
รวมเฉลี่ย	2.93	0.89	ปานกลาง	

จากตาราง 7 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุดได้แก่ข้อ 1 ที่ว่า "การกำหนดความต้องการครูและบุคลากรทางการศึกษา" ($\bar{X} = 3.12$) รองลงมาได้แก่ข้อ 4 ที่ว่า "ส่งเสริมและกำหนดแนวทางการพัฒนาครูให้มีคุณธรรม จริยธรรม" ($\bar{X} = 3.06$) และข้อ 2 ที่ว่า "ส่งเสริมให้ครูมีจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ"

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านบริหารทั่วไป

ปัญหาด้านบริหารทั่วไป	\bar{X}	$S.D.$	ความหมาย	อันดับที่
1. การวางแผนการพัฒนาด้านอาคาร สถานที่และบริเวณโรงเรียน	2.94	0.92	ปานกลาง	10
2. การวางแผนด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน	2.89	0.89	ปานกลาง	14
3. ส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาภายในและภายนอกโรงเรียน	2.71	1.02	ปานกลาง	17
4. การพัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ให้น้ำดู น่าอยู่น่าเรียน	2.91	0.90	ปานกลาง	13
5. การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและสถาบันอื่น ๆ	2.95	1.06	ปานกลาง	8
6. การเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น	2.89	0.95	ปานกลาง	14
7. การให้ความร่วมมือในการสำรวจข้อมูลต่าง ๆ ของทางโรงเรียน	2.97	1.02	ปานกลาง	7
8. การสอดส่อง ดูแลพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ของนักเรียน	3.09	0.94	ปานกลาง	2
9. การสนับสนุนช่วยเหลือเด็กที่ขาดแคลนหรือมีความต้องการพิเศษ	3.03	0.94	ปานกลาง	5
10. การให้คำปรึกษาหารือแก่โรงเรียนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ	2.93	0.85	ปานกลาง	12
11. การให้ความร่วมมือในการสำรวจการเข้าเรียนของนักเรียนในเขตบริการของโรงเรียน	3.05	1.00	ปานกลาง	4
12. รับทราบและการให้ความเห็นชอบในการรายงานผลการพัฒนาโรงเรียนประจำปี	2.80	0.80	ปานกลาง	16
13. การร่วมเป็นคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ตามที่โรงเรียนกำหนด	2.99	0.88	ปานกลาง	6
14. เข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือกับทางโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.13	1.04	ปานกลาง	1

ตาราง 8 (ต่อ)

ปัญหาด้านบริหารทั่วไป	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
15. การร่วมกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านสิ่งเสพติดที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น	2.95	0.97	ปานกลาง	8
16. การร่วมมือในการพัฒนาสุขภาพอนามัยของนักเรียน	3.09	0.97	ปานกลาง	2
17. รับทราบผลการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.94	0.87	ปานกลาง	10
รวมเฉลี่ย	2.96	0.79	ปานกลาง	

จากตาราง 8 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านบริหารทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุดได้แก่ข้อ 14 ที่ว่า "เข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือกับทางโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ" ($\bar{X} = 3.13$) รองลงมาได้แก่ข้อ ข้อ 8 ที่ว่า "การสอดส่อง ดูแลพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ของนักเรียน" ($\bar{X} = 3.09$) และข้อ 16 ที่ว่า "การร่วมมือในการพัฒนาสุขภาพอนามัยของนักเรียน" ($\bar{X} = 3.09$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	\bar{X}	$S.D.$	ความหมาย	อันดับที่
1. ด้านวิชาการ	3.08	0.67	ปานกลาง	1
2. ด้านงบประมาณ	2.89	0.80	ปานกลาง	4
3. ด้านบุคลากร	2.93	0.89	ปานกลาง	3
4. ด้านบริหารทั่วไป	2.96	0.79	ปานกลาง	2
รวมเฉลี่ย	2.97	0.70	ปานกลาง	

จากตาราง 9 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหามากที่สุดได้แก่ ด้านวิชาการ ($\bar{X} = 3.08$) รองลงมา คือ ด้านบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 2.96$) ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 2.93$) และด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 2.89$) ตามลำดับ

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านวิชาการ

ความต้องการด้านวิชาการ	\bar{X}	$S.D.$	ความหมาย	อันดับที่
1. การรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับงานวิชาการ	4.11	0.79	มาก	11
2. การกำหนดนโยบายในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน	4.17	0.86	มาก	9
3. การวางแผนการจัดการเรียนการสอน	4.26	0.95	มาก	6
4. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.95	0.86	มาก	15
5. การกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน	3.95	0.91	มาก	15
6. การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน	4.29	0.77	มาก	5
7. การให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	4.21	0.87	มาก	8
8. การประเมินผลด้านวิชาการเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน	4.04	0.82	มาก	13
9. ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลงานด้านวิชาการให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	4.06	0.82	มาก	12
10. สนับสนุนกิจกรรมการผลิตและการจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย	4.37	0.77	มาก	1
11. ร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น	4.25	0.75	มาก	7
12. การระดมทรัพยากรเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนางานวิชาการ	4.36	0.80	มาก	2
13. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน	4.33	0.80	มาก	4
14. วางแผนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน	4.34	0.81	มาก	3
15. รับทราบผลการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน	4.02	0.90	มาก	14
16. กำกับติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงานทางวิชาการ	4.17	0.74	มาก	9
รวมเฉลี่ย	4.18	0.63	มาก	

จากตาราง 10 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความต้องการมากที่สุดได้แก่ข้อ 10 ที่ว่า "สนับสนุนกิจกรรมการผลิตและการจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย" ($\bar{X} = 4.37$) รองลงมาได้แก่ข้อ 12 ที่ว่า "การระดมทรัพยากรเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนางานวิชา" ($\bar{X} = 4.36$) และข้อ 14 ที่ว่า "วางแผนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน" ($\bar{X} = 4.34$)

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านงบประมาณ

ความต้องการด้านงบประมาณ	\bar{X}	$S.D.$	ความหมาย	อันดับที่
1. ร่วมวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียน	4.22	0.78	มาก	3
2. ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งงบประมาณของโรงเรียน	4.05	0.81	มาก	8
3. มีส่วนร่วมในการใช้จ่ายงบประมาณต่าง ๆ ของโรงเรียน	4.11	0.82	มาก	6
4. ให้ความร่วมมือในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	4.30	0.84	มาก	1
5. ร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของโรงเรียน	4.26	0.78	มาก	2
6. สร้างความเข้าใจกับชุมชนในการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียน	4.20	0.88	มาก	4
7. ร่วมตรวจสอบการจัดทำบัญชี การเงินและพัสดุของโรงเรียน	4.17	0.90	มาก	5
8. รับทราบผลการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียน	4.09	0.85	มาก	7
9. ติดตาม ประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียน	3.91	0.88	มาก	9
รวมเฉลี่ย	4.14	0.70	มาก	

จากตาราง 11 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความต้องการมากที่สุดได้แก่ข้อ 4 ที่ว่า "ให้ความร่วมมือในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา" ($\bar{X} = 4.30$) รองลงมาได้แก่ข้อ 5 ที่ว่า "ร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของโรงเรียน" ($\bar{X} = 4.26$) และข้อ 1 ที่ว่า "ร่วมวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียน" ($\bar{X} = 4.22$)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านบุคลากร

ความต้องการด้านบุคลากร	\bar{X}	$S.D.$	ความหมาย	อันดับที่
1. การกำหนดความต้องการครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.26	0.77	มาก	5
2. ส่งเสริมให้ครูมีจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ	4.34	0.79	มาก	2
3. กำหนดและสำรวจความต้องการในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.16	0.85	มาก	8
4. ส่งเสริมและกำหนดแนวทางการพัฒนาครูให้มีคุณธรรม จริยธรรม	4.17	0.84	มาก	7
5. ส่งเสริมการรักษาระเบียบวินัยของครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.27	0.82	มาก	4
6. ส่งเสริมขวัญและกำลังใจให้เกิดขึ้นแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.26	0.88	มาก	5
7. ร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.30	0.80	มาก	3
8. การประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.40	0.85	มาก	1
รวมเฉลี่ย	4.27	0.69	มาก	

จากตาราง 12 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านบุคลากร โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความต้องการมากที่สุดได้แก่ข้อ 8 ที่ว่า "การประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา" ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมาได้แก่ข้อ 2 ที่ว่า "ส่งเสริมให้ครูมีจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ" ($\bar{X} = 4.34$) และข้อ 7 ที่ว่า "ร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา" ($\bar{X} = 4.30$) ตามลำดับ

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ
การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านบริหารทั่วไป

ความต้องการด้านบริหารทั่วไป	\bar{X}	$S.D.$	ความหมาย	อันดับที่
1. การวางแผนการพัฒนาด้านอาคาร สถานที่และบริเวณโรงเรียน	4.31	0.75	มาก	4
2. การวางแผนด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน	4.35	0.82	มาก	2
3. ส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาภายในและภายนอกโรงเรียน	4.25	0.84	มาก	8
4. การพัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ให้น้ำดู น้ำอยู่ น้ำเรียน	4.27	0.72	มาก	5
5. การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและสถาบันอื่น ๆ	4.34	0.67	มาก	3
6. การเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น	4.14	0.83	มาก	11
7. การให้ความร่วมมือในการสำรวจข้อมูลต่าง ๆ ของทางโรงเรียน	3.89	0.87	มาก	17
8. การสอดส่อง ดูแลพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ของนักเรียน	4.07	0.96	มาก	12
9. การสนับสนุนช่วยเหลือเด็กที่ขาดแคลนหรือมีความต้องการพิเศษ	3.91	0.98	มาก	16
10. การให้คำปรึกษาหารือแก่โรงเรียนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ	3.95	0.88	มาก	15
11. การให้ความร่วมมือในการสำรวจการเข้าเรียนของนักเรียนในเขตบริการของโรงเรียน	4.17	0.81	มาก	10
12. รับทราบและการให้ความเห็นชอบในการรายงานผลการพัฒนาโรงเรียนประจำปี	3.99	0.82	มาก	14
13. การร่วมเป็นคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ตามที่โรงเรียนกำหนด	4.06	0.83	มาก	13
14. เข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือกับทางโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.37	0.81	มาก	1

ตาราง 13 (ต่อ)

ความต้องการด้านบริหารทั่วไป	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
15. การร่วมกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านสิ่งเสพติดที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น	4.20	0.82	มาก	9
16. การร่วมมือในการพัฒนาสุขภาพอนามัยของนักเรียน	4.26	0.79	มาก	7
17. รับทราบผลการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน	4.27	0.83	มาก	5
รวมเฉลี่ย	4.16	0.64	มาก	

จากตาราง 13 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านบริหารทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความต้องการมากที่สุดได้แก่ข้อ 14 ที่ว่า "เข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือกับทางโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ" ($\bar{X} = 4.37$) รองลงมาได้แก่ข้อ 2 ที่ว่า "การวางแผนด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน" ($\bar{X} = 4.35$) และข้อ 5 ที่ว่า "การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและสถาบันอื่น ๆ" ($\bar{X} = 4.34$)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	\bar{X}	$S.D.$	ความหมาย	อันดับที่
1. ด้านวิชาการ	4.18	0.63	มาก	2
2. ด้านงบประมาณ	4.14	0.70	มาก	4
3. ด้านบุคลากร	4.27	0.69	มาก	1
4. ด้านบริหารทั่วไป	4.16	0.64	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.19	0.60	มาก	

จากตาราง 14 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความต้องการมากที่สุด ได้แก่ ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 4.27$) รองลงมาคือด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.18$) ด้านบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 4.16$) และด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 4.14$) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งปรากฏตามตาราง 15 - 23

ตาราง 15 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามระดับการจัดการศึกษา

ปัญหา	ป. 1 - 6		ป. 1 - ม. 3		ม. 1 - 6		F	Sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านวิชาการ	3.10	0.72	3.01	0.67	3.21	0.43	1.137	0.323
ด้านงบประมาณ	2.94	0.81	2.77	0.84	3.05	0.50	1.902	0.152
ด้านบุคลากร	3.04	0.89	2.74	0.89	3.15	0.81	4.083*	0.018
ด้านบริหารทั่วไป	3.20	0.77	2.99	0.86	3.29	0.46	2.569	0.079

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาต่างระดับกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากร มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ พบว่า แตกต่างกัน ดังแสดงไว้ในตาราง 16

ตาราง 16 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามระดับ
การจัดการศึกษา เป็นรายคู่

ระดับการจัดการศึกษา	\bar{X}	ป. 1 - 6	ป. 1 - ม. 3	ม. 1 - 6
		3.04	2.74	3.15
ป. 1 - 6	3.04	-	0.30*	0.11
ป. 1 - ม. 3	2.74		-	0.41*
ม. 1 - 6	3.15			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จำแนกตามระดับการจัดการศึกษา
ด้านบุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับชั้น ป. 1 - 6 กับที่จัดการศึกษา
ระดับชั้น ป. 1 - ม. 3 มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และที่จัด
การศึกษาระดับชั้น ป. 1 - ม. 3 กับที่จัดการศึกษาชั้น ม. 1 - 6 มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามระดับการจัดการศึกษา

ความต้องการ	ป. 1 - 6		ป. 1 - ม. 3		ม. 1 - 6		F	Sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านวิชาการ	4.12	0.76	4.21	0.43	4.33	0.58	1.500	0.225
ด้านงบประมาณ	4.05	0.77	4.21	0.59	4.31	0.65	2.186	0.115
ด้านบุคลากร	4.21	0.77	4.30	0.62	4.42	0.60	1.257	0.286
ด้านบริหารทั่วไป	4.10	0.72	4.21	0.54	4.26	0.57	1.118	0.329

จากตาราง 17 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา รายด้านและโดยรวม ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ปัญหา	ระดับ ประถมศึกษา		ระดับ มัธยมศึกษา		สูงกว่า มัธยมศึกษา		F	Sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านวิชาการ	2.97	0.69	3.01	0.65	3.24	0.67	3.605*	0.029
ด้านงบประมาณ	2.76	0.85	2.93	0.79	2.96	0.77	1.365	0.257
ด้านบุคลากร	2.91	0.87	2.89	0.97	3.00	0.83	0.357	0.700
ด้านบริหารทั่วไป	3.06	0.83	3.08	0.83	3.23	0.71	1.112	0.331

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ่ พบความแตกต่างแสดงไว้ในตาราง 19

ตาราง 19 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา
เป็นรายคู่

วุฒิการศึกษา	\bar{X}	ระดับ ประถมศึกษา	ระดับ มัธยมศึกษา	สูงกว่าระดับ มัธยมศึกษา
		2.97	3.01	3.24
ระดับประถมศึกษา	2.97	-	0.04	0.27*
ระดับมัธยมศึกษา	3.01	-	-	0.24*
สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา	3.24	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา กับระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา และที่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา กับที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 20 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ความต้องการ	ระดับ ประถมศึกษา		ระดับ มัธยมศึกษา		สูงกว่า มัธยมศึกษา		F	Sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
	ด้านวิชาการ	4.00	0.72	4.23	0.57	4.30		
ด้านงบประมาณ	4.00	0.81	4.22	0.64	4.20	0.64	2.332	0.099
ด้านบุคลากร	4.12	0.76	4.32	0.69	4.35	0.62	2.605	0.076
ด้านบริหารทั่วไป	4.04	0.69	4.19	0.64	4.25	0.58	2.245	0.108

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 20 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ พบความแตกต่างแสดงไว้ในตาราง 21

ตาราง 21 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา
เป็นรายคู่

วุฒิการศึกษา	\bar{X}	ระดับ ประถมศึกษา	ระดับ มัธยมศึกษา	สูงกว่าระดับ มัธยมศึกษา	
		4.00	4.23	4.30	
ระดับประถมศึกษา	4.00	-	0.23	0.30*	
ระดับมัธยมศึกษา	4.23	-	-	0.07	
สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา	4.30	-	-	-	
โดยรวมทุกด้าน	\bar{X}	4.04	4.24	4.28	
	ระดับประถมศึกษา	4.04	-	0.20	0.24*
	ระดับมัธยมศึกษา	4.24	-	-	0.04
	สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา	4.28	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิศึกษาระดับประถมศึกษา กับระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และโดยรวมทุกด้าน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิศึกษาระดับประถมศึกษา กับระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 22 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง

ปัญหา	ผู้บริหาร โรงเรียน		ตัวแทนครู		ตัวแทนจาก ชุมชน		F	Sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านวิชาการ	3.23	0.52	3.22	0.79	3.05	0.67	1.060	0.348
ด้านงบประมาณ	3.02	0.61	2.83	0.90	2.88	0.80	0.331	0.733
ด้านบุคลากร	3.09	0.51	3.14	1.03	2.90	0.90	0.951	0.388
ด้านบริหารทั่วไป	3.05	0.76	3.13	0.68	3.13	0.81	0.102	0.903

จากตาราง 22 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 23 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง

ความต้องการ	ผู้บริหาร โรงเรียน		ตัวแทนครู		ตัวแทนจาก ชุมชน		F	Sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านวิชาการ	4.47	0.32	4.26	0.67	4.15	0.64	2.435	0.90
ด้านงบประมาณ	4.22	0.51	4.23	0.68	4.13	0.72	0.308	0.736
ด้านบุคลากร	4.49	0.40	4.25	0.69	4.25	0.71	1.066	0.346
ด้านบริหารทั่วไป	4.28	0.59	4.12	0.70	4.16	0.64	0.354	0.702

จากตาราง 23 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ด้วยคำร้อยละ ซึ่งปรากฏตามตาราง 24

ตาราง 24 ร้อยละความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหา		
1.1 โรงเรียนยังไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการร่วมวางแผน พัฒนางานวิชาการเท่าที่ควร	15	36.58
1.2 โรงเรียนยังให้ความสำคัญต่องานวิชาการซึ่งถือว่าเป็นงานหลักของโรงเรียนน้อยเกินไป	10	24.39
1.3 งบประมาณที่ทางโรงเรียนใช้จ่ายยังถึงตัวนักเรียนน้อยเกินไป	7	17.07
1.4 ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ยังให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนของครูที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	4	9.75
1.5 โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนดำเนินการให้ชุมชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง	3	7.32
1.6 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังไม่เข้าใจบทบาทของตนเองเท่าที่ควร	2	4.89
2. ความต้องการ		
2.1 โรงเรียนควรจัดกิจกรรมให้คณะครู ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน ได้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนแนวทางในการพัฒนาการศึกษาอย่างมีคุณภาพ	12	29.27
2.2 ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีส่วนร่วมในการประเมินด้วย	9	21.95
2.3 โรงเรียนควรมีการรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณของทางโรงเรียนต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกภาคเรียน	8	19.51
2.4 โรงเรียนควรมีการสำรวจความต้องการและความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างน้อยปีละครั้ง	5	12.20

ตาราง 24 (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
2.5 การใช้จ่ายงบประมาณในแต่ละปีงบประมาณควรมีการขออนุมัติแผนการใช้จ่ายจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4	9.75
2.6 โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ	3	7.32

จากตาราง 24 พบว่า คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในแต่ละด้านมากที่สุดดังนี้ ด้านปัญหา ได้แก่ โรงเรียนยังไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการร่วมวางแผน พัฒนางานวิชาการเท่าที่ควร (ร้อยละ 36.59) ด้านความต้องการ ได้แก่ โรงเรียนควรจัดกิจกรรมให้คณะครู ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนได้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนแนวทางในการพัฒนาการศึกษาอย่างมีคุณภาพ (ร้อยละ 29.27)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยจะได้นำเสนอตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
 - 2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
 - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามระดับการจัดการศึกษา วุฒิการศึกษา และสถานภาพตำแหน่ง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 จำนวนทั้งสิ้น 768 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางสัดส่วนของ เกรจซีและมอร์แกน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 258 คน แล้วทำการสุ่มโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยได้รับคำปรึกษาแนะนำจาก คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 4 โรงเรียน โดยแยกเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับชั้น ป. 1 – 6 จำนวน 2 โรงเรียน โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับชั้น ป. 1 ถึงชั้น ม. 3 จำนวน 1 โรงเรียน และโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับชั้น ม. 1 – 6 จำนวน 1 โรงเรียน รวมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน จำนวนทั้งสิ้น 48 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์หาค่า ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) พบว่า แบบสอบถาม มีค่าของความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .9624 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง แล้วติดต่อขอรับคืนภายในเวลาที่กำหนด ซึ่งแบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 258 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา จำนวน 235 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.80 ของแบบสอบถามที่ส่งไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ตามขั้นตอน ดังนี้

- 4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจง ความถี่ และหาค่าร้อยละ
- 4.2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 4.3 วิเคราะห์ข้อความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นค่าตามปลายเปิด
- 4.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการ การศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ สรุป ผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า

1.1 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ด้านวิชาการ รองลงมาคือด้านด้านบริหารทั่วไป ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ

1.2 ความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีความต้องการมากที่สุด ได้แก่ ด้านบุคลากร รองลงมาคือด้านวิชาการ ด้านบริหารทั่วไป และด้านงบประมาณ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า

2.1 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาต่างระดับกัน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ส่วนรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาต่างระดับกัน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.3 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ส่วนรายด้าน พบว่า ด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายด้าน พบว่า ด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.5 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.6 ความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในแต่ละด้านมากที่สุดดังนี้ ด้านปัญหา ได้แก่ โรงเรียนยังไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามา มีบทบาท

ในการร่วมวางแผน พัฒนางานวิชาการเท่าที่ควร ด้านความต้องการ ได้แก่ โรงเรียนควรจัดกิจกรรมให้คณะครู ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนได้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนแนวทางในการพัฒนาการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ประเด็นที่พบมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

1.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ด้านวิชาการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัจจุบันส่วนใหญ่มีส่วนร่วมกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนค่อนข้างน้อย สาเหตุสำคัญเนื่องมาจากคณะกรรมการบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ และสภาพความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจที่เป็นปัญหาของสังคมไทย ส่งผลให้คณะกรรมการสถานศึกษาต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการทำมาหากินไม่มีเวลาพอที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเท่าที่ควร และอีกประการหนึ่งอาจเนื่องมาจากกฎหมายการกระจายอำนาจในปัจจุบันที่ยังมีการกระจายอำนาจให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาน้อย ทำให้เป็นปัญหาต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของประยุทธ์ เจริญชัยภูมิ (2542, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัญหาในการดำเนินงานของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ที่พบว่า คณะกรรมการมีปัญหาในการดำเนินงานในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาสำคัญเนื่องมาจากคณะกรรมการบางคนขาดความรู้ความเข้าใจในกฎระเบียบการบริหารงานของทางราชการ และปัญหาเรื่องเศรษฐกิจไม่ดีในชุมชน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับศุภมาศ การะเกตุ (2546, 91 ; อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและสภาผู้บริหารหลักสูตรการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, 2546, 47) ได้สรุปถึงปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการจัดการศึกษาว่ามีปัญหาใน 2 ด้าน คือ ด้านตัวคณะกรรมการและด้านโรงเรียน โดยด้านคณะกรรมการพบปัญหา คือ การไม่รับบทบาทหน้าที่ของตนเอง การไม่มีเวลาว่างพอต่อการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัด และการที่ไม่ได้เป็นคนในพื้นที่ที่โรงเรียนตั้งอยู่ ส่วนในด้านของโรงเรียนพบปัญหา คือ โรงเรียนจัดให้มีการประชุมของคณะกรรมการน้อยครั้งเกินไป และผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูไม่ค่อยให้ความสำคัญกับชุมชน

1.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความต้องการมากที่สุด ได้แก่ ด้านบุคลากร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้เปิดโอกาสให้ทุก ๆ ฝ่าย เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยกำหนดไว้ในมาตรา 9 เกี่ยวกับการจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาบันประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ดังนั้น จึงน่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการศึกษาของสุรพล อินทรประเสริฐ (2542, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองบัวขोजังหวัดอุดรธานี ที่พบว่า คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษามีการร่วมปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

2.1 ปัญหาการมีส่วนร่วมในด้านการจัดการศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาต่างระดับกัน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ส่วนรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความไม่ชัดเจนของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเข้ามามีส่วนร่วมในด้านบุคลากรว่าควรมีบทบาทแค่ไหน อย่างไรบ้าง เพียงแต่กำหนดให้มีบทบาทเข้ามามีส่วนร่วมในภาพกว้าง ๆ และอีกประการหนึ่งอาจเนื่องมาจากความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ยังมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ไม่ชัดเจน จึงส่งผลให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาต่างระดับกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของการเข้ามามีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษาในด้านบุคลากรที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, 21-22) ที่ได้กล่าวถึง สภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบันว่า สภาพความเป็นจริงของการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบัน มีจำนวนมากที่ยังขาดความชัดเจนในเรื่องบทบาทหน้าที่ของตนเอง ส่วนใหญ่ได้รับการร้องขอจากสถานศึกษามากกว่าได้รับการจัดสรรจากกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริง ทำให้ขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่ ขาดทักษะและประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกัน ส่วนมากคิดว่าการบริหารจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของสถานศึกษา ส่วนความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาต่างระดับกัน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษา

แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา สถานศึกษาชั้นพื้นฐานไว้อย่างชัดเจนในมาตรา 40 ว่า ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับ และส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทน องค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2542, 12-16) ซึ่งน่าจะเป็นสาเหตุสำคัญที่ส่งผล ให้คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในทุกสถานศึกษามีความต้องการในการเข้ามามีส่วน ร่วมในการจัดการศึกษาที่ไม่แตกต่างกัน

2.2 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มี วุฒิการศึกษาต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนรายด้าน พบว่า ด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานบาง แห่งยังมีความเข้าใจว่าการบริหารจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของทางโรงเรียนเท่านั้น โดยเฉพาะด้าน วิชาการ จึงน่าจะเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษา แตกกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านวิชาการแตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของจักรกฤษณ์ วิมเนตรังสรรค์ (2547, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษา การดำเนินงานเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้น พื้นฐานโรงเรียนบ้านโนนต้นวิทยาคม อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ พบว่า สภาพปัญหาที่พบ ก่อนดำเนินการ มีปัญหาที่สำคัญ คือ ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากคณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานและชุมชนเท่าที่ควร โดยคิดว่าหน้าที่ในการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของโรงเรียนและ คณะครูเท่านั้น โดยเฉพาะการเสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ส่วนความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิ การศึกษาต่างกัน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายด้าน พบว่า ด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก กรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาสูงส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในระเบียบ กฎหมายที่ว่าด้วยการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่เปิดโอกาสให้ทุก ๆ ฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งต่างจากคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษา ต่ำ ที่ส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตนเองในการเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาเท่าที่ควร จึงน่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการมี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของไพโรจน์ ไสสอดศรี (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่พบว่า สภาพการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตาม วุฒิการศึกษาที่ต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยคณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่มีวุฒิต่ำกว่าระดับปริญญาตรี

2.3 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน โดยรวมและรายด้านก็ไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของทุก ๆ ฝ่าย เป็นเรื่องที่เป็นที่ยอมรับจากทุกภาคส่วน รวมทั้งระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้เปิดโอกาสให้ทุก ๆ ฝ่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมกับการจัดการศึกษา สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, 21-22) ที่ได้กล่าวถึง สภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในปัจจุบันว่า เป็นกระแสที่กำลังได้รับการยอมรับมากขึ้นในปัจจุบัน เพราะเชื่อว่าจะเป็นทางออกสำหรับการจัดการศึกษาในอนาคต การจัดการศึกษาจากอดีตถึงปัจจุบันได้ขยายขอบเขตของการศึกษาออกไปอย่างกว้างไกล ดังในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ไว้ในมาตรา 40 ว่า ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2542, 16) ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาดังนั้น จึงน่าจะเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมกับการจัดการศึกษาที่ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มากที่สุดดังนี้

3.1 ด้านปัญหา ได้แก่ โรงเรียนยังไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการร่วมวางแผน พัฒนางานวิชาการเท่าที่ควร ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนส่วนใหญ่ นั้น จะเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเฉพาะด้านการสนับสนุนด้านทรัพยากรทางการศึกษา ส่วนด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ ยังเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมน้อย สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546, 21-22) ได้กล่าวถึงปัญหาการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนข้อหนึ่งว่า สถานศึกษาส่วนหนึ่งยังคิดว่าคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เป็นเพียงผู้สนับสนุนด้านทรัพยากรทางการศึกษามากกว่าเป็นผู้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจร่วมดำเนินงาน และร่วมรับผลที่เกิดขึ้น

3.2 ด้านความต้องการ ได้แก่ โรงเรียนควรจัดกิจกรรมให้คณะครู ผู้ปกครอง นักเรียน และนักเรียนได้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อจะได้ทราบถึง

ปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนแนวทางในการพัฒนาการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสภาพการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบันยังขาดการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียน ครู และผู้ปกครองนักเรียนได้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันเท่าที่ควร สอดคล้องกับผลการศึกษาของอำนาจ พุทธิชาติ (2546, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อการปฏิรูปการบริหารโรงเรียน ประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ที่พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนยอมรับความเปลี่ยนแปลง สนับสนุนการบริหารที่เน้นหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมคิด ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาถึงปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำไปใช้และข้อเสนอในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ควรเน้นการประสัมพันธกับชุมชนในหลาย ๆ รูปแบบ เพื่อให้ชุมชนได้มองเห็นความสำคัญของการศึกษา และร่วมกันระดมทรัพยากรเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน

1.2 ควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบการเงิน การบัญชีของโรงเรียน เป็นคณะทำงานในการกำหนดนโยบาย การกำหนดความต้องการต่าง ๆ ตลอดจนร่วมวางแผนการจัดการศึกษาของโรงเรียน

1.3 ควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.4 ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นที่หลากหลายในแนวทางการจัดการศึกษา ซึ่งจะทำได้ข้อมูลที่สามารนำไปสู่การจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและส่งผลต่อความพึงพอใจของทุก ๆ ฝ่ายต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรให้การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทำการวิจัยเกี่ยวกับความร่วมมือในการจัดการศึกษาของบุคคลหรือองค์กรอื่น ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลและสารสนเทศที่หลากหลาย สามารถนำไปพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพในอนาคตได้อย่างเป็นรูปธรรม

2.2 ควรนำผลการศึกษาค้นคว้าการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ที่มีผู้ศึกษาค้นคว้าเอาไว้แล้ว มาวิเคราะห์และศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในเชิงลึกต่อไป

2.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกระดับ ควรได้ศึกษาถึงสภาพ
ปัญหา อุปสรรคและความต้องการในการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
เพื่อนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ รวบรวมเป็นข้อมูลภาพรวมในการใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนา
คุณภาพการจัดการศึกษาของแต่ละสถานศึกษาต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- จักรกฤษณ์ วิมเนศวรสรรค์. (2547). การดำเนินงานเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านโนนตู่ วิทยาคม อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2541). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ธีระ รุญเจริญ. (2544). ลักษณะการบริหารตามแนวปฏิรูปการศึกษา ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เขตพื้นที่การศึกษา. เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องผลกระทบของการจัดให้มีเขตพื้นที่การศึกษา วันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. มหาสารคาม : โรงพิมพ์อภิชาติการพิมพ์.
- ประยุทธ์ เจริญชัยภูมิ. (2542). ปัญหาการดำเนินงานของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2541). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. บุรีรัมย์ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปราโมทย์ เบญจกาญจน์. (2536). หลักบริหารการศึกษา : สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- "พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542," (2542, สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก. หน้า 5 - 16.
- ไพโรจน์ ไสลดศรี. (2549). สภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- มงคล มาเวียง และคณะ. (2542). การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาขององค์กรท้องถิ่น. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2541). การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการ
การศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
(การบริหารการศึกษา). นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2534). การพัฒนาชุมชนจากทฤษฎีการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :
บางกอกบลิ๊ก.
- วราภรณ์ วงศ์ใหญ่. (2540). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วิระวัฒน์ ศรีโนนยางค์ (2543). การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนต่อ
การจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา).
ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2542). การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมปอง อภินันท์. (2547). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านแสงใหญ่ อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมเดช ศรีแสง. (2544). คู่มือการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. ชัยนาท : ชมรมพัฒนา
ความรู้ด้านกฎหมาย.
- สัมพันธ์ อุปลา. (2541). การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2537). เอกสารประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาปัญหาและแนวใหม่
ทางการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 7. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมมาธิราช.
- เสรี พิบประโคน. (2549). ปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏบุรีรัมย์.

- สุรพล อินทรประเสริฐ. (2542). การศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองบัวขง จังหวัด
อุดรธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). คู่มือการการสรรหาและการเลือก
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้า
และพัสดุภัณฑ์.
- (2547). คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 -
2559). กรุงเทพฯ. : พรินทวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2548). แผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554). กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2540). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช
2540. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและสภาผู้บริหารหลักสูตรการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย.
(2526). การประชุมทางวิชาการ เรื่องการวิจัยทางการบริหารการศึกษา.
นนทบุรี : โรงพิมพ์เจริญผล.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2538). การบริหารทักษะและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ.
- อัจฉรา ฉายวิวัฒน์. (2545). บทบาทผู้นำท้องถิ่นในการมีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียน
ประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).
บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อุดมสิทธิ์ จิตรวิจารณ์. (2545, ธันวาคม). "ประสิทธิภาพของผู้บริหารการศึกษายุคปฏิรูป
การศึกษา." วารสารวิชาการ. 5 (12) : 33.
- อำนาจ พุทธชาติ. (2546). การศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อการปฏิรูปการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหาร
การศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- Craft, R. C. (1988, December). "Community Attitude toward and Levels of Participation
in School Affairs," *Dissertation Abstracts International*. 49 (7) : 11636 - A.

- Eadie, D. C. (1997, September). "Leading for Change," **American School Board Journal**. 185 (3).
- Jenlink, P. M. (2000). "Since We Bought the Land : Stories of Community in Relation to School," **Dissertation Abstracts International**. Stephen F. Austin State University. 1582 – A.
- King, S. P. (1984, December). "The School as a Community : The Importance of School Environment," **Dissertation Abstracts International**. 45 (6) : 1593 - A.
- Mestenhauser, J. (2000). "Education for the Future Participatory Research as Alink Between Non-Formal Adult Education and Community Development in Brazil," **Dissertation Abstracts International**. University of Minnesota. 1709 – A.
- Pallozzi, D. P. (1981). "A Model for Community Participation in Local School District Decition Making," **Dissertation Abstracts International**. Iowa State University. 1418 – A.
- Robertson, G. H. (1976). "Proposed Inservice Training Program for Academic Aministrators in Ontario Communcicity Colleges," **Dissertation Abstracts International**. 6 (11) : 125.
- White, A. T. (1982). "Why Community Participation." **A Discussion of the Argument to Community Participation : Current and Lesson Learned**. United Nations Children's Fund.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๓๑๗

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสมศักดิ์ ศรีรักษา

ด้วย นายทองม้วน ศรีเจริญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาปัญหาและความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙ ๖/๖

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทิบ ตะอองทอง)

คณบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๓๑๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสง่า จันทรวีเศษ

ด้วย นายทองม้วน ศรีเจริญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาปัญหาและความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี ดร.สาริต ผลเจริญ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คีย์ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๓๑๗

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณท่านอง วรรณโคตร

ด้วย นายทองม้วน ศรีเจริญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาปัญหาและความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๖๖ คို့ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๔๕๘

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุภาคเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๑๕๔๕.๑๑/ว ๓๒๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๔

ด้วยนายทองม้วน ศรีเจริญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามแก่ผู้เกี่ยวข้อง ในการศึกษาวิจัยดังกล่าวจึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษา เข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๔ ง ๑๖

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐๔๔๖๑ ๒๔๕๘

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

รหัสแบบสอบถาม.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษา
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 4 ด้าน ได้แก่
 - (1) ด้านวิชาการ
 - (2) ด้านงบประมาณ
 - (3) ด้านบุคลากร
 - (4) ด้านบริหารทั่วไป
 - ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อและตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
3. ข้อมูลที่ท่านตอบจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานในตำแหน่งหน้าที่ของท่านแต่ประการใด ข้อมูลที่ได้จะเก็บเป็นความลับ และนำผลไปใช้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น

ขอขอบพระคุณอย่างสูงในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นายทองม้วน ศรีเจริญ

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1

แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. ระดับการจัดการศึกษา

- () ชั้น ป. 1 - 6
- () ชั้น ป. 1 - ม. 3
- () ชั้น ม. 3 - 6

2. วุฒิการศึกษา

- () ระดับประถมศึกษา
- () ระดับมัธยมศึกษา
- () สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา

3. สถานภาพตำแหน่ง

- () ผู้บริหารโรงเรียน
- () ผู้แทนครู
- () ผู้แทนชุมชน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ง

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS – SCALE (SCALE)

Statistics for	Mean	Variance	Std Dev	N of Variables
SCALE	211.35	478.872	21.883	50

Reliability Coefficients

N of Case = 48 N of Items = 50

Alpha = .962

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายทองม้วน ศรีเจริญ
 วันเดือนปีเกิด วันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2497
 สถานที่เกิด อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 121 หมู่ที่ 1 ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ 31150
 โทร. 0 4462 0596
 ตำแหน่งหน้าที่การงาน ผู้อำนวยการโรงเรียน
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนบ้านหนองปูน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ 31000
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษابุรีรัมย์ เขต 4
 ประวัติการศึกษา พ.ศ. 2517 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.)
 วิทยาลัยครูอุบลราชธานี
 พ.ศ. 2522 ครูพิเศษมัธยม (พ.ม.)
 ศึกษาด้วยตนเอง
 พ.ศ. 2538 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.)
 วิชาเอกพลศึกษา วิทยาลัยครูบุรีรัมย์
 พ.ศ. 2552 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.)
 สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์